

KPANBARA **sinsinn labaar**

Ki jiin 1 Kpanbar gbouŋ na po

Gbouŋ na beerit kpanbar Defid bina nba din tan joont na poe, nan kpanbar-lia nba din dii naan u poor po. Li bia beerit bianjinba ki Israel naan yent din bokit munlee, ki bokyenn be tiŋ na gaŋ po, ki bi yir Israel naan yent, ki bokleer na be tiŋ na diitu po, ki bi yir Juda naan yent. Baatusir ni, bi yi gbouŋ maŋe 1 Kiŋs.

Ki jiin kpanbar Defid kpetuk po

¹ Tɔn, kpanbar Defid ji din kpet bonchiann, ki u ŋaatoontunna lek tuu pinɔ chinchena, ŋaan ki waat bia mɔkɔ. ² Nanne ki u ŋaasaakab na tan yetɔ a, “Chanbaa, ŋaant ki tin lon poobik ki wuu sommita. Wun tuu dɔɔr kpiana ki a gbanu-ii ton.” ³ Ki bi din lin Israel yent kur po ki loon sapaanfaŋ, ki din saa la sapaanfaŋ Sunem doo ni, ki u sann tee Abisak, ki baar nanɔ ki tan tur kpanbar Defid. ⁴ U din fan bonchiann, ki dia kpanbar Defid ki goriio, ŋaan kpanbar Defid din ki kɔɔnɔ.

Bianjinba ki Adonija loon naan

⁵⁻⁶ Absalom din kpoe, ki Adonija ji biar ki tee Defid nan u ŋaapoo Hagif bonjasaakak nba be u manfoor ni. U mun din tee naasinfaje. Defid din ki kpaanɔ, ki u nunii mun din mɔn nan wun di naan. Ki u kpaan taanii nan taantorit ki bia kpaan jab piinŋmu a bin chianɔ. ⁷ Ki u

din pak nan Joab, wunba naa tee Seruya na, nan Abiatar wunba din tee manntɔɔ na, ki bi sak a bi saa sommo. ⁸ Naan manntɔɔ Sadok, nan Jehoyada bija Benaya, nan Yennu sokinii Natann, nan Simei nan Rei nan Defid guuteeb na narin din ki taa Adonija po.

⁹ Dasiar ki Adonija mann maruŋ ki kp̄ii pei nan naajai nan naajabikpamma, siaminba ki bi yi Waauk Tann, ki li kp̄ia nan En Rogel nyuntona na. U din yiin kpanbar Defid bonjalei nae nan kpanbar saakab nba nyii Juda na, a bin baar u mannu jaamm maŋ. ¹⁰ Naan u din ki baant u baa bik nba tee Solomonn na, nan Natann, wunba tee Yennu sokinii na, koo Benaya, koo Defid guuteeb na.

Bianj̄nba ki Solomonn dii naan

¹¹ Ki Natann saan Solomonn naa Baf-seba boor ki saa boio a, “A ki gbat nan Hagif bija Adonija dinn u moŋ naami-i? Kpanbar Defid ki mi siar ki jiin li po nan waama. ¹² Li-i tee ki a loon fan tinn a manfoor ki bia tinn a bija Solomonn manfoor, n kpaanae ¹³ ki fan saan kpanbar Defid boor ki saa boio a, ‘Chanbaa, a ki senn moŋsonjaann nan n bija Solomonn-e tan saa gaar a naami-i? Ki li teen nlee ki Adonija ji tan gaar naan maŋi?’ ” ¹⁴ Natann bia din yeto a, “Fi-i boio yoo nba, n saa koɔ ki pak gbeen a maan maŋ.”

¹⁵ Nanne ki Baf-seba koɔ kpanbar Defid didoɔkawk ni a wun lau. U din kpet bonchiann, ki sapaamo nba tee Abisak, ki nyii Sunem nae din goriio. ¹⁶ Ki Baf-seba gbaan kpanbar na toonn. Ki ŋoo kpanbar boi Baf-seba a, “A loon bee?”

17 Ki u jiin a, “Chanbaa, a turin mɔsonn, a Yomdaano Yennu sanni, nan n bija Solomonn-e tan saa gaar a naan, 18 ɲaan Adonija poɲ dii naan nawa, ki a ki mi siar ki jiin li po. 19 U mann maruɲo ki kp̄ii pei nan naajai nan naajabikpamma, ki yiin a bonjai nan manntɔɔ Abiatar nan a kunkɔnkɔnna saakɔɔ Joab a bin baar jaamm maɲ, ɲaan ki yiin a bija Solomonn-i. 20 Chanbaa, Israel teeb kur goriiæ a bin la wunba saa gaar a naan na. 21 Fi-i kii tun siar mɔtana ɲaan tan kpo, bi sii dia min nan n bija Solomonn nan ti tee nikpiira nae.”

22 U daa ki pak gbenn kaawa, ki Natann wei baar kpanbar ɲaak na ni. 23 Ki bi yet kpanbar na nan Yennu sɔkinii na be. Ki Natann kɔɔ ki baa fabin tiɲ ni, kpanbar tɔɔnn, 24 ki yet a, “Chanbaa, a yet nan Adonija-e saa gaar a naami-i? 25 Dinna daar na ni, u saan mann maruɲo ki kp̄ii naajai nan pei nan naajabikpamma bonchiann. U yiin a bonjai kure, nan a kunkɔnkɔnna saakɔɔ Joab, nan manntɔɔ Abiatar, ki mɔtana bi be leɲ ki di jaamm, ki hoot a, ‘Kpanbar Adonija manfoor n fokit.’ 26 Chanbaa, u ki yiin min ɲarimi. U bia ki yiin manntɔɔ Sadok koo Benaya koo Solomonn-i. 27 Chanbaa, a sak linba na ɲaan ki ki wann a saakab wunba yaa wun gaar a naami-i?”

28 Ki kpanbar Defid yet a, “Yiint Baf-seba ki wun jen kɔɔ.” Ki u kɔɔ ki tan set kp̄iano. 29 Ki u yetɔ a, “N sat mɔb Yennu nba fo na sann ni, wunba nyinnin n daamii kur ni, 30 nan dinna n saa dia mɔsonn nba ki n jii Israel teeb Yomdaano Yennu sann ki senn ki tura nan a bija Solomonn-e saa gaar n naan na.”

³¹ Ki Baf-seba baa fabin tinj ni, kpanbar na toonn, njaan yet a, “N Chanbaa kpanbar na manfoor n fokit.”

³² Ki kpanbar Defid tun ki yiin Sadok nan Natann nan Benaya. Baa koo yoo nba ³³ ki u yetib a, “Jiin n saakab ki te ki n bija Solomonn n jak n tinj bontaamm ki yin saan nano Gihonn nyuntonn boor. ³⁴ Len mane, Natann nan Sadok saa dinno Israel naan. Li poor po yin pebir naatunn ki hoot a, ‘Kpanbar Solomonn manfoor n fokit,’ ³⁵ ki yimm nan njo n tok jen ki wun tan kar n naan binbintir na paak. Njooe saa gaar n naan, kimaan n gann njooe maa wuu tee Israel teeb nan Juda teeb kpanbar.”

³⁶ Ki Benaya jiin a, “Li saa tuma, ki a Yomdaano Yennu n gbeenir. ³⁷ Nan Yennu nba be nana bianjinba na, u bia kii be nan Solomonn nna, ki njaan ki u naan n tant ki gar a yar.”

³⁸ Ki Sadok nan Natann nan Benaya nan kpanbar guuteeb na jii Solomonn, ki kaano kpanbar bontaamm na paak, ki saan nano Gihonn nyuntonn na boor. ³⁹ Ki Sadok jii kpan nan sen nba ki u bo nyii nann kasii lanbouj ni na, ki moon Solomonn paak. Ki bi pebir naatunn na, ki niib na kur hoot a, “Kpanbar Solomonn manfoor n fokit.” ⁴⁰ Li poor po ki bi kur waau ki kun, njaan hoot nan parmaasir, ki faa bonmumoot, ki fu fuut nba nik tinj.

⁴¹ Ki Adonija nan u saamm na nba gbenn bi jaamm yoo nba, ki bi gbat fuut na. Joab nba gbat naatunn monii yoo nba ki u boi a, “Fuut nba fu doo ni na paak tee bee?” ⁴² U saa piak ki gbent na, ki soo manntoo Abiatar bija Jonatann dokita.

Ki Adonija yeto a, “Koon, a tee ninanoe, a sii baat nan barnjaniie.”

⁴³ Ki Jonatann jiin a, “Aaii, ti yomdaano kpanbar Defid dinn Solomonn naama. ⁴⁴ U te Sadok nan Natann nan Benaya nan kpanbar guuteeb nae chiano. Bi jakino kpanbar tione bontaamme; ⁴⁵ ki Sadok nan Natann dinno naan, Gihonn nyuntonn boor. Li poor po ki bi koo doo ni ki ji hoot nan parmaasir, ki niib na ji yuuk mobit. Li fuute ki i gbia na. ⁴⁶ Solomonn-e ji tee kpanbar. ⁴⁷ Linba bia pukin, kpanbar saakab saan a bin foont ti yomdaano kpanbar Defid, ki yet a, ‘Chanbaa, Yennu n tant Solomonn sann ki lin gar a yar, ki Solomonn naam-ii kpai ki gar a yar.’ Ki kpanbar Defid gbaan u doonu paak, ki jiant Yennu ⁴⁸ njan miar a, ‘Njaant ki tin dont Israel teeb Yomdaano Yennu, wunba te ki n waas na yeno gaar n naan ki lia, ki njo Yennu te ki n mok manfoor ki tan la nna.’ ”

⁴⁹ Ton, janmaanii ji din soor Adonija saamm nae, ki bi yat, ki soo kur soor u sonu. ⁵⁰ Ki Adonija mun ji tiin Solomonn janmaanii, ki saan koo Yennu lanbouj ni, ki soor maruj binbintir na kpini. ⁵¹ Kpanbar Solomonn din gbat nan Adonija tino janmaanii ki saan soor maruj binbintir na kpini ki dia, njan yet a, “Sinsinn, n loon kpanbar Solomonn-e n por ki turin nan u kan te ki bin kpimi.”

⁵² Ki Solomonn jiin a, “Li-i tee ki u sikin u mon ki waan, u yut nan yennkoo wa kan guti; njan wu-u kii sikin u mon, u saa kpowa.” ⁵³ Li poor po ki kpanbar Solomonn te ki bi baar nan Adonija,

ki Adonija tan gbaan u boor, ki Solomonn yeto a,
 “Ii kun.”

2

Defid kpaanjoontik nba ki u tur Solomonn

¹ Defid nba ji din yaa wun kpo yoo nba, ki u
 yiin u bija Solomonn ki turɔ u kpaanjoontik a:
² “N kuun yoo baara. Ii mɔk parcheenn kii wakii,
³ ki tun linba ki a Yomdaano Yennu wanna. Sakin
 u sennii kur nan laa sob Moses gbouɲ ni na. Ki
 fi-i saan siaminba kur, a sii doe bont kur ni. ⁴ Li-i
 tee ki a sak Yennu mɔb, u saa dia mɔsonn nba ki
 u senn, yoo nba ki u pakin nan n yaaboona saa
 dia Israel teeb nan yoo nba kaa paak, li-i tee ki
 bi saak u mɔb, ki dia u sennu fanu nan bi para
 kur nan bi dudukit kur.

⁵ “Siar bia be ki pukin. I tian linba ki Joab
 din tun ki turin na, ki kpil Israel kunkonkonna
 saakab banlee, ki bi tee Ner bija Abner, nan Jeter
 bija Amasa na. I tian waa din kpil bianinba, ki
 soo ki tob ji kaa, ki jiin pann baa din kpil niib
 nba tob yoo na. U din kpil niib nba ki mɔk biite,
 ki motana mine jii li jikir, ki di li biak. ⁶ A mi faa
 saa teen bianinba. Daa te ki u kpenn u Yennaak
 kuumi.

⁷ “Naan a dia Barsilai nba nyii Gilead na waas
 fanu kii goriib, kimaan bi din dian fanu, yoo nba
 ki n din tiin ki borii a yoro Absalom na.

⁸ “Ki pukin Gera bija Simei, ki u nyii Bahurim
 doo ni, Benjamins booru ni, u din porin mɔpora
 bonchiann, daar nba ki n din saan Mahanaim na,
 naan waa din tan chetin Joodann mɔkir ni yoo
 nba, n din jii Yennu sann ki senn mɔsonjaann ki

turo nan n kan kpiu. ⁹ Naan a daa te ki u kojit tubdatu. A mi faa saa teen bianjinba. A te bin kpiu.”

Ki jiin Defid kuun po

¹⁰ Defid din kpo, ki bi piiu doo nba ki bi yi Defid doo na ni. ¹¹ U din dii Israel naan ki kar bina piinnae; u din kar Hebronn bina njanlore-e, ki bia kar Jerusalem bina piintaa nan ntantaa. ¹² Ki Solomonn gaar u baa naan na, ki u naan man kpaat bonchiann.

Ki jiin Adonija kuun po

¹³ Ki Hagif bija Adonija saan Solomonn naa Baf-seba boor, ki Baf-seba man boio a, “A foontii na tee manu foontiie-e?”

Ki u jiin a, “Nn,” ¹⁴ naan yet a, “N mok siar ki loon ki n boia.”

Ki poo na jiin a, “Bia?”

¹⁵ Ki u yet a, “A mi nan n bo tee saa di Israel naame, ki soo kur daan loon nnae, naan li tan tune ki n waaro dii naan na, kimaan li tee Yennu loomme. ¹⁶ Ki motana, bonyenn kooe ki n yaa man miar, ki a di sukuru, ki daa miinimi.”

Ki Baf-seba boio a, “Bia bonti?”

¹⁷ Ki u jiin a, “N barimae ki a boi kpanbar Solomonn, n mi nan u kan yet a mobe, ki wun turin Abisak, wunba nyii Sunem na, ki man koono.”

¹⁸ Ki poo na jiin a, “Li nan, n saa pak nan kpanbar ki somma.”

¹⁹ Ki Baf-seba koo kpanbar boor a wun saa pak ki somm Adonija. Ki kpanbar na fiir set a wun foont u naa, ki gbaan u toonn. Li poor po ki u

ɲmat kar u kok paak, ɲaan te ki bi jii kaanu ki tur u naa; ki u naa kar u niidiitu po. ²⁰ Ki u naa yet a, “N loon sommire waan a boor ki yaa n boia; dimin sukuru ki daa yêeni.”

Ki u boi a, “Li tee bee, n naa, n kan yêti.”

²¹ Ki u naa jiin a, “Njaant ki a ninja Adonija n gaar Abisak ki kɔɔɔ.”

²² Ki kpanbar na boio a, “Bee ki a beerin nan n jii Abisak ki turɔ? A bia tan saa pakin nan n jii naan na ki turɔwa. U ponj tee n yɔɔɔɔe, ki manntɔɔ Abiatar nan Joab ponj taa u poe.”

²³ Nanne ki Solomonn jii Yennu sann ki sat mɔb a, “Yennu n faa kpin, li-i tee ki n ki te ki Adonija jii u manfoor ki pa waa boi linba po na paaki.

²⁴ Yennu-e kaanin fanu n baa Defid naangbouŋ na paak; u dia u mɔsonn ki jii naan na ki tur min nan n yaaboona. N sat mɔb, Yennu nba fo na sann ni, nan Adonija saa kpo dinnae.”

²⁵ Nanne ki kpanbar Solomonn tur Benaya yaak, ki u nyii ki saa kp̄ii Adonija.

Ki jiin Abiatar beru nan Joab kuun po

²⁶ Li poor po ki kpanbar Solomonn yet manntɔɔ Abiatar a, “Ii kun a dandoo Anatof. A tee fan kpoe, ɲaan n kan te ki bin kp̄ia mɔtana, kimaan yoo nba ki a din be nan n baa Defid na, a din tee wunba gorii Yennu molor lakir na-e, ki fin nan n baa din chentir n baa ninmɔnn kur.”

²⁷ Li yoo na ki Solomonn ber Abiatar ki nyinno Yennu mannteeb toona ni, ki li te Yennu nba din pak linba Siilo doo ni, ki jiin mannteeb yudaano Eli nan u yaaboona po na teen mɔnii.

²⁸ Li yoo na ki Joab gbat linba tun na, (u din somm Adonija-e n̄aan ki somm Absalom-i), ki chiar saan Yennu lanbouŋ ni, ki saa soor maruŋ binbintir na kpini. ²⁹ Ki labaar maŋ nba baar kpanbar Solomonn nan Joab chiar ki saan koo Yennu lanbouŋ ni, ki be maruŋ binbintir na boor yoo nba, ki Solomonn tun toomu a wun saan ki saa boi Joab ki laan bee ki u chiar saan binbintir boori. Ki Joab jiin a, “N chiar saan Yennu boor, kimaan n tiin Solomonn-e.” N̄anne ki kpanbar Solomonn tun Benaya a wun saan kpi Joab. ³⁰ Ki u saan koo Yennu lanbouŋ ni ki yet Joab a, “Kpanbar yet a fan nyi.”

Ki Joab jiin a, “Aaii, n saa kpo nnae.”

Ki Benaya n̄mat kpanbar boor ki saa wannoo Joab nba pak bianjinba.

³¹ Ki Solomonn jiin a, “Tumin nan n̄oo Joab nba pak bianjinba na. Kpimoo ki piuu, ki soo ji daa ban nyiir min koo Defid yaaboonsoo, Joab nba din kp̄ii niib nba kaat na paaki. ³² Yennu saa dat Joab tubir, niib maŋ kpinu paaka, kimaan u din kp̄iib, ki n baa Defid ki mi li po. Joab din kp̄ii jab banlee nba ki bi binben̄ n̄an ki gar u yar. N̄amme tee Abner, wunba din tee Israel kunkonkonna saakoo na, nan Amasa, wunba din tee Juda kunkonkonna saakoo na. ³³ Bi kuun tubdatu saa baa Joab nan u yaaboo na paake yaayoo nan yaayoo. N̄aan Yennu sii tun teen Defid yaaboo nba sii kaar u naangbouŋ na paak nyannu.”

³⁴ Ki Benaya saan koo Yennu lanbouŋ ni ki kp̄ii Joab, ki bi piuu u doo ni, kunkoouk na paak.

³⁵ Kpanbar ji din senn Benaya-e Joab taar ni, ki

u tee kunkonkonna saakoo, ki jii Sadok nba tee manntoo na ki senn Abiatar taar ni.

Ki jiin Simej kuun po

³⁶ Li yoo na ki kpanbar tun ki yiin Simej ki yeto a, “Maan a njaak Jerusalem na, kii be lej ki daa saa siar. ³⁷ Fi-i yaat ki chat gar Kidronn kpenu na, a saa kpoe, njaan fine bia sii mok biit.”

³⁸ Ki Simej jiiin a, “Chanbaa, li njan. N saa tun faa yet linba na.” Simej ji din kar Jerusalem-e.

³⁹ Bina njantaa poor po ki Simej daaba banlee chiar saan Gaaf bat Akis, wunba tee Maaka bija na boor. Ki Simej nba gbat nan bi be Gaaf na, ⁴⁰ ki u jak u bonj ki saan bat Akis boor, Gaaf doo ni, ki lon u daaba, ki saa lab ki jen namm. ⁴¹ Ki Solomonn nba gbat linba ki Simej tun na, ⁴² ki u tun yiino ki tan yeto a, “N daan te ki a senn mosonn Yennu sann ni nan a kan nyi Jerusalem-i, ki n daan kpaana nan fi-i taji tun nna, a saa kpoe. A daan ki sak kaa ki yetin nan a saa wei n mobi-i? ⁴³ Bee teen ki a ji tan biir mosonn na ki yet n sennu? ⁴⁴ A mi biit nba kur ki a tun ki tur n baa Defid. Yennu saa dat a tubir li paak. ⁴⁵ Njaan u saa teen piisime n paak, ki te Defid naam-ii kpai yaayoo nan yaayoo.”

⁴⁶ Li poor po ki kpanbar tur Benaya mob, ki u nyii ki saa kpai Simej. Yikoo kur ji din be kpanbar Solomonn nuu nie.

3

*Bianjinba ki Solomonn miar Yennu yanfoon po
(2 Barkperii 1.3-12)*

¹ Solomonn din koon Ijpt kpanbar bipooe ki taan mɔb nan Ijpt kpanbar na. U din jii sapaamo nae ki baar nano, ki u be Defid doo ni nan waa tan maa u njaak, ki maa Yenjiantu nasaakak, ki bia maa joonjouk ki lint Jerusalem ki gbenn. ² Yenjiantu nasaakak daa din kaa, ki niib mann marint binbinta paak jiaak jiaak. ³ Solomonn din loon Yennu, ki gaar u baa Defid kpaanii na, njaan u mun bia din kpaii bonkobit ki mann marint binbinta jiaak jiaak paaka.

⁴ Sian yoo ki u tan saan Gibeonn, ki saa mann maruŋ, kimaan maruŋ binbint-gbenjir din be leje. Yoo nba gar, u din mann mujoonu maruŋ kobii kobii leŋ. ⁵ Li daar nyiok ki Yennu dokit u paak damiit ni, ki boio a, “A loon bee ki man turani?”

⁶ Ki Solomonn jiin a, “A tun a lonchiɔŋ ki tur a toontunno, n baa Defid, yoo nba gar, ki u din njan, ki mok mosaku nan baakir, fin nan noo binbenjir ni, ki a tukin ki wanno a lonchiɔŋ nba kaa paak, ki turo bonjak ki u kar u naan binbintir paak dinna na. ⁷ N Yomdaano Yennu, maa lek tee bik ki kan fit dia niib na, njaan a te ki n dii n baa naame ki ji tee kpanbar. ⁸ Mine ji be niib nba ki a gannib ki teemm a yab na sinsuuk ni na, ki niib na yab ki kaa kanni. ⁹ Li paak, turimin yanfoon nba ki n saa fit dia a niib maŋ nan barmonii, ki bia fit bann bonjann nan bonbiir bokitu. Nna-i kaa, n saa teen nlee ki fit dia a niib nba kaa kann na?”

¹⁰ Li din maŋ Yennu bonchiann nan Solomonn nba boi yanfoon po na; ¹¹ ki u yeto a, “Faa ki boi a tiɔŋ manfofoouk po, ki bia ki boi mokint po,

koo a datai kuun po, ɲaan boi yanfoon nba ki a saa fit dia niib fanu na, ¹² n saa tun linba ki a boi nawa. N saa tura yanfoon nan bannu bonchiann nba ki sɔɔ daa ki mi mɔk li booru, koo ki sɔɔ bia kan mi la li booru. ¹³ N bia saa tura linba ki a boi li po. A manfoor ni kur a sii mɔk mɔkint, ki niib teena baakir ki gar kpanbara kur. ¹⁴ Li-i tee ki a sak n mɔb ki wei n sennii, nan a baa Defid nba din tuun na, n saa tura manfofoouk.”

¹⁵ Ki Solomonn yerik gɔɔn ni, ki bann nan Yennu-e pak nano damiit ni. Ki u saan Jerusalem ki saa set Yennu molor lakir na tɔɔnn po, ɲaan mann mujoonu maruɲ nan weinanleeb maruɲ ki tur Yennu. Li poor po ki u teen jaamm ki tur u toontunna saakab kur.

Bianjinba ki Solomonn bu barii nba paar

¹⁶ Dasiar ki poochonchona banlee baar kpanbar Solomonn boor nan maan. ¹⁷ Ki yeno yet a, “Chanbaa, min nan poo na be ɲayen kɔɔ nie, ki n mar bonjak ki sɔɔ ki u be. ¹⁸ Li daa ɲantaa daar ki u mun mar bonjak. Ti banlee na kɔɔe daan be ɲaak na ni, sɔɔ daan kaa ki pukin ti po. ¹⁹ Dasiar nyiɔk ki u tan kpet labir ki nyakin u bik na, ki u kpo. ²⁰ Ki u fiir nyiɔk na ki wokit n bifoook na, ki sɔɔ ki n gɔɔna, ki u saan birɔ u dɔɔnu paak, ɲaan wokit u bikpeenn na ki baar birɔ n dɔɔnɔ paak. ²¹ Laa yent sanyiɔk ki n fiir man mɔɔn n bik yoo nba, ki sɔɔ ki li tee bikpeenne, ki n ɲamm got bik na, ki sɔɔ ki li ki tee n bik na kaa.”

²² ɲanne poo lɔɔ na yet a, “Aaii, bik nba fo nae tee n bik, ki bikpeenn na mun tee a yɔɔ.”

Ki wunba pak sinsinn na mun yet a, “Aaii, bik nba fo nae tee n bik, ɲaan ki bikpeenn na tee a yoo.”

Ki bi noi nan leeb kpanbar Solomonn numm ni.

²³ Ki kpanbar Solomonn tan yet a, “Yenɔ yaa bifook na tee u yooe, ɲaan bikpeenn na ki tee u yoo, ki loo mun yaa bifook na tee u yooe, ɲaan bikpeenn na ki tee u yoo.” ²⁴ Ɗanne ki u te ki bi koo ki saa jii saatir. Baa baar nann yoo nba, ²⁵ ki u yet a, “Potir bik nba fo na jina ɲanlee, ki jii jin-yenn ki tur pooyenɔ, ki jii leer ki tur pooloo na.”

²⁶ Ki bifook na tiɔɲ naa na nba mantik loon u bik na ki li saa gar na, ki u yet kpanbar a, “Chanbaa, daa kpi bik na; jiimɔ ki tur pooloo na.”

Ɗaan ki pooloo na jiin a, “Daa jikit bik na ki teen ti yenɔ; potir bik maɲ jina ɲanlee.”

²⁷ Ɗanne ki Solomonn yet a, “Daa kpi bik na. Jiimɔ ki tur poo nba bo pak sinsinn na. Ɗooe tee bik na naa.”

²⁸ Israel niib nba gbat Solomonn dudukit na yoo nba, ki bi turo baakir bonchiann, kimaan bi bann nan Yennu turo yanfoon nba ki u sii bu barii fanuwa.

4

Ki jiin kpanbar Solomonn toontunna saakab po

¹ Solomonn-e din tee Israel teeb kur kpanbar,

² ki binba na tee u toontunna saakab:

Mannteeb yudaano din tee Sadok bija Asaria.

³ Ki gbansobira mun tee Sisa bonjai, Elihoref nan Ahija.

Ki doo gbansɔbirɔ mun tee Ahilud bija Jehosafat,
 4 ki kunkɔnkɔnna saakɔɔ mun tee Jehoyada bija
 Benaya,

ki mannteeb mun tee Sadok nan Abiatar.

5 Ki yent saakab yudaanɔ tee Natann bija Asaria.
 Ki kpanbar maaruk tee manntɔɔ Sabud, ki u tee
 Natann bija.

6 Ki kpanbar ɲaatoontunna saakɔɔ tee Ahisar,
 ki wunba gorii doo mɔtaauk toonn paak mun tee
 Abda bija Adoniram.

7 Kpanbar Solomonɔn din nyinn jab piik nan
 banlee-e ki teemm yent saakab Israel tiɲ ni.
 ɲamme din tuu jii jeet bi yent ni, ki baar nann
 ki tan tur ɲɔɔ kpanbar nan u ɲaateeb, ki bi
 di. Bi din dint kpanbar nan u ɲaateeb ɲmaarik
 ɲmaarike ki lɔnt leeb. 8 Yent saakab maɲ sanae
 na, nan bi yent nba ki bi gorii:

Ben-hur, ki u dia Efraim yent nba mɔk kunkona
 na.

9 Ben-deker, ki u dia Makas nan Saalbim nan Bef
 Semes nan Elonɔn nan Bef Hanann doi.

10 Ben-hesed, ki u dia Arubof nan Sokof nan doi
 nba kur be Hefer yent ni.

11 Ki Ben-abinadab, wunba din kɔɔn Solomonɔn
 bipoo Tafaf na mun dia Dor yent kur.

12 Ki Ahilud bija Baana mun dia Taanak nan
 Megido nan yent nba kur kpia Bef Sann, ki
 li kpia Saretann doo nba be Jesreel niigan
 po, ki saan saa baar Abel Mehola doo, nan
 Jokmeam doo.

13 Ki Ben-geber mun dia Ramof nba be Gilead
 tiɲ ni na, nan doi nba be Gilead ki tee
 Jair booru ni yent na, (ki Jair mun tee

Manase yaabonn), ki be Argob yent ni ki li be Basann tiŋ ni. Li din tee digbangbeŋa piinloobe, ki bi maa joonjot, ki loon doi maŋ kur, ki jii kutmɔnt ki teen li tammɔi gankpata.

14 Ido bija Ahinadab mun din dia Mahanaim yent.

15 Ki Ahimaas, wunba din kɔɔn Solomonn bipoolɔɔ Basemaf na mun dia Naftali yent.

16 Ki Baana din tee Husai bija wunba mun din dia Aser yent nan Bealof doo na.

17 Ki Parua bija Jehosafat mun dia Isakar yent.

18 Ki Ela bija Simei mun dia Benjaminn yent.

19 Ki Uri bija Geber mun dia Gilead yent. Amor teeb bat Sihonn nan Basann bat Og-e din tuu dia yent nba na.

Saakab piik nan banlee na, ŋaan saakɔɔ yenɔkɔɔe din be ki tee bi kura saakɔɔ, ki gorii Israel tingbouŋ kur paak.

Biaŋinba ki Solomonn mɔkint tant

20 Israel nan Juda niib din yab ki tee nan mɔkɔgbianu tanbiinii nae, ki di, ki nyu ki mɔk parpeenn. 21 Solomonn yent din nyii Yufrates mɔkir ki saan tuu Filistia nan Ijpt teeb kpaar. U yent niib kur din pa lampo ki teen ŋɔɔe, ki tee u jiamm, u manfoor ni kur.

22 Solomonn nba din loon jeet biaŋinba daar nɔɔk ni din tee yonŋanin ankɔra piinlee nan ŋanlee-e, nan dii yon ankɔra piinna nan ŋanŋmu, 23 nan nei nba ki bi joomm ŋaak ni piik, nan nei nba ki bi kpaarib muuk ni piinlee, nan pei kobik, ki pukin piarii booru booru nan korii.

²⁴ Solomonn din dia tin nba be Yufrates m̄kir yonbaa po na kure, laa nyii Tifsa doo ni ki saan yonbaa po ki saa baar Gasa doo. Batnba nba din be Yufrates m̄kir yonbaa po na kur din be u nuu nie. N̄ɔɔ nan digbana nba kook lint na kur din tee ȳɔɔse. ²⁵ U manfoor ni kur, Israel nan Juda niib kur din be bi yamanie, s̄ɔɔ kur nan u kpaab nan u tilontii.

²⁶ Solomonn din m̄k taanii nba daar torit taanloa tusaa piinnae, nan taanjakitii taanloa tusaa piik nan ŋanlee. ²⁷ Ki u yent saakab piik nan banlee na, s̄ɔɔ kur nan u ŋmaarik, ki u baat nan jeet nba ki kpanbar nan u ŋaak kur saa di. Bi din tuu baat nan linba kur ki kpanbar na loone. ²⁸ Bi din tuu baat nan dim̄onii nan kinkaka, siaminba ki bi sii loone, yent kur ni saak̄ɔɔ nan u daar, ki bi dint taanii nba daar taantorit na, nan bonkobit nba tuun toona na.

²⁹ Yennu din tur Solomonn yanfoon nan sukuru nan bannu, ki li kaa bikinu. ³⁰ Solomonn din sub ki gar yandamm nba din nyii yondo po nawa, ki bia sub ki gar Ijpt tin ni subindamm kura. ³¹ N̄ɔɔe din sub ki gar nisaarii kur. U din sub ki gar Esra nir̄ɔ Etann, nan Mahol waas nba tee Hemann nan Kalkol nan Darda na, ki u sann tant digbanlia kur po. ³² Solomonn din pak bardindena tusaa ŋantaa, ki u yanii gar tusira. ³³ U din pak tiinii nan bonpipiat po, laa jii Lebanonn kpekii nan bonpipiat nba pia dikpina paak, ki bia pak bonkobit nan n̄ɔɔonii nan bonbub̄okit nan janii po. ³⁴ Batnba nba be durinya kur po din gbat u yanfoon maŋ po, ki tun toonii a bin gbiint u m̄maan maŋ.

5

Bianjinba ki Solomonn teen siir a wun maa Yenjiantu nasaakak (2 Barkperii 2.1-18)

¹ Taya kpanbar Hiram ponj din tuu tee kpanbar Defid yookewa. Waa tan gbat nan Solomonn dii u baa Defid naan yoo nba, ki u tun u taatara Solomonn boor. ² Ki Solomonn jiin mɔmaan na ki tur Hiram a: ³ “A mi nan kunkɔna nba ki n baa Defid din kɔn nan datai doi nba kook lint na paake teen ki u ki fit maa jiantu nasaakak ki tur u Yomdaano Yennu, halii nan Yennu nba din tan nyann u datai manj kur. ⁴ Naaan mɔtana n Yomdaano Yennu tur parmaasir doo kur powa. N ki mɔk datai, ki janmaanii kaa ki jiin kpikpiruk po. ⁵ Yennu din senn mɔsonn ki tur n baa Defid a, ‘A bija nba ki a tan sii kaa a manfoor ni ki man jii a naan ki turo nae tan saa maa jiantu njaak ki turin.’ Mɔtana n loon man maa jiantu njaak nba ki bi sii jiantir n Yomdaano Yennu leje. ⁶ Li paak, tumin a jab Lebanonn ki bin saa choo kpekii turin. Namm nan n jabe sii lakin tuun, ki fii loon man pa bianjinba ki tura, n saa pa li bianje. A mi nan n jab ki mi tichoonu nan a jab nba mi bianjinba na.”

⁷ Hiram nba din gbat Solomonn maan manj, u paar din manj bonchiann, ki u yet a, “Pakin Yennu man nan waa tur Defid bonjak nba sub bonchiann, ki u gaar u naan ki ji tee digbanjaann na kpanbar na.” ⁸ Nanne ki Hiram tur Solomonn mɔmaan na a, “N gbat a mɔmaan nawa, ki teen siir nan man tun linba kur ki a loon, ki saa tur kpekii nan naajii. ⁹ N jab saa jii daat manj

Lebanonn ki saan nann mɔkgbenjir paak, ki saa lor lor ki pukin mɔkgbenjir manj paak, ki lin tɔkin nyun ki sik baar faa loon sian. Li-i baar lej, n jab na saa lotir ki jii tur a jab na. A toonn sii tee fii teen n jab na jeete.”

¹⁰ Hiram din tur Solomonn kpekdaat nba ki u loon kur; ¹¹ ki Solomonn mun tur Hiram dii nba ki bi dia tee boroboro na, ki li tee baajii tusaa piinna nan nanna, ki bia turɔ olif tiinii kpan, ki li tee galint tusaa kobik nan piik, ki u dint u jab binn kur.

¹² Yennu din dia u mɔsonn na ki tur Solomonn yanfoon. Manu din be Solomonn nan Hiram sinsuuk ni; ki bi senn mɔsona ki tur leeb.

¹³ Kpanbar Solomonn din nyinn jab tusaa piintaa Israel tij ni, ki teemm mukir toontunna, ¹⁴ ki jii Adoniram ki teenɔ bi saakɔɔ. U din bokitib koonn muntaae tusaa piik piik, ki koonn kur tuu di nmaarik Lebanonn, naan jen ki tan di nmaarii njanlee njaak ni. ¹⁵ Solomonn bia din mɔk jab tusaa piinniin, ki bi be jɔɔt paak ki koi tana, ki tusaa piinlore mun jikit, ¹⁶ ki jab tusaa nantaa nan kobii nantaa mun tee toonn tɔɔndamm, ki gorii toonn na. ¹⁷ Kpanbar Solomonn din tur mɔb, ki bi kpeer tangbeja nba nan, ki li tee Yenjiantu nasaakak na fiakir yar. ¹⁸ Solomonn toontunna, nan Hiram toontunna, nan Biblos doo ni niibe din namm tana nan daat nba saa maa jiantu nasaakak na.

6

Bianjinba ki Solomonn maa Yenjiantu nasaakak na

¹ Israel teeb nba din nyii Ijpt na, li bina kobii nanna nan piinniin poor po, ki tee Solomonn nba din dii Israel naan li bina nanna nmaarii njanlee ni, ki bi yi nmaarik man Sif, ki Solomonn piin Yenjiantu nasaakak na maanu. ² Li nɔɔk ni fɔkint din tee taakaabii piintaa, ki li yarimu tee taakaabii piik, ki li sanpaapo fɔkint mun tee taakaabii piik nan njanmu. ³ Kunkɔɔboor diiuk na din tee taakaabii njanmu, ki tur nan nasaakak na, ki li yarimu tee taakaabii piik. Li yarimu man nan diiuk na tiɔɔn din jame. ⁴ Dikpina na din mɔk fɔnae loka ni, ki li waar nanyer po njan yab nɔɔk ni. ⁵ U bia din maa ditɔɔtii, ki li deen Yennu nasaakak na loka ni nan lanpoor po dikpina, ki ditɔɔtuk kur fɔkint sanpaapo tee taakaabii njanlee, ⁶ ki tin po diit na kur yarimu tee taakaabii njanlee, ki sinsuuk ni yara na yarimu tee taakaabii nantaa, ki linba joont na yarimu tee taakaabii nantaa nan waan. Nasaakak na paapo maarii din farin ki gar tin po maarii, a lin te ditɔɔtii na n fit tɔɔn njan ki li yɔkaa daa kɔɔ dikpinn na ni.

⁷ Tana nba ki bi din jii maa jiantu nasaakak man na, bi din njanmir tankpeer-boorewa, a lin te ki jaar nan pai nan kut fuut daa be siaminba ki bi maa njan man na.

⁸ Tin po diiuk na tammɔb din be jiantu nasaakak na diitu poe, ki taanmaata be ki do diiuk nba waa njanlee na ni nan nantaa na ni. ⁹ Kpanbar Solomonn din gbenn jiantu nasaakak na maanu, ki jii kpek taabii ki pin njan man. ¹⁰ Ki ditɔɔtii nantaa nba ki li kur fɔkint sanpaapo

tee taakaabii ṅanlee na, bi din maar ki dennir jiantu ṅasaakak na nanyer po dikpinne, ki jii kpek taabii ki turir.

¹¹ Ki Yennu yet Solomonn a, ¹² “Li-i tee ki a sak n sennii nan n wannu, n saa tun mōsonn nba ki n din senn ki tur a baa Defid na ki tura. ¹³ N sii be nan n niib Israel teeb, jiantu ṅasaakak nba ki a maa na ni, ki n bia kan ban nyikib.”

¹⁴ Ki Solomonn gbenn Yenjiantu ṅasaakak na maanu.

*Ki jiin ṅasaakak na nōok ni ṅammu po
(2 Barkperii 3.8-14)*

¹⁵ Bi din jii kpek taabiie ki piin nōok ni dikpinn na, laa nyii li tinj po ki saa tuu paapo, ki jii naajiik taabii ki ṅamm diiuk na tinj ni. ¹⁶ Diiuk nba be nōok ni ki bi yi kasii yaa kasii boor na, bi din maar jiantu ṅasaakak na linn poe. Li fōkint din tee taakaabii piike, ki bi jii kpek daat ki chaan ki bokitir, ki daat na nyii paapo ki saa tuu tinj. ¹⁷ Diiuk nba din be kasii yaa kasii diiuk na tōonn po na fōkint din tee taakaabii piinlee-e. ¹⁸ Kpek taabii nba din chaa ki tee dikpina na, bi din jab daat na paake, ki li naan tipuuk nan lena. Bi din jii kpek taabiie ki piin ṅaak na nōok ni dikpina kur, ki li te tana na ji ki nyōoni.

¹⁹ Ki kasii yaa kasii diiuk nba ki bi ṅamm ṅaak na nōok ni na tee siaminba ki bi sii sent molor lakir na. ²⁰ Diiuk na fōkint din tee taakaabii piike, ki li yarimu tee taakaabii piik, ki li fōkint sanpaapo tee taakaabii piik, ki bi taan li kur po nan salima. Bi din jii kpek taabiie ki piin maruṅ binbintir na. ²¹ Bi din jii salimae ki taan jiantu ṅasaakak na nōok ni, ki jii salima jarit ki

jonni nɔɔk ni diiuk na tammɔb paak, ki nɔɔk ni diiuk maŋ mun bia taan nan salima. ²² Jiantu nasaakak na nɔɔk ni kur, nan maruŋ binbintir nba be kasii yaa kasii diiuk ni na din taan nan salimae.

²³ Bi din jii Olif daate ki nan bona nba mɔk kpinkpant banlee, ki teemm kasii yaa kasii diiuk na ni, ki bi paapo fɔkint tee taakaabii ŋanŋmu. ²⁴⁻²⁶ Bi din jame ki bia naan. Bi din mɔk kpinkpant ŋanlee-lee, ki kpinkpouŋ kur fɔkint tee taakaabii ŋanlee nan waan. Ki kpinkpouŋ kpiŋ nan kpinkponleeuk kpiŋ fɔkint tee taakaabii ŋanŋmu. ²⁷ Bi din sennib kasii yaa kasii diiuk na nie, ki bi bɔɔk leeb, ki bi kpinkpant nba tian ŋanlee na chet leer, diiuk na sinsuuk ni, ki ŋanlee na mun siit dikpina. ²⁸ Ki bi jii salima ki taan bona nba mɔk kpinkpant na.*

²⁹ Jiantu nasaakak na nɔɔk ni dikpina nan nɔɔk ni diiuk na dikpina, bi din nan bona nba mɔk kpinkpante, nan kaatii, nan tipuuko li paak.

³⁰ Nan sakiŋ paaka din tee salimae.

³¹ Bi din jii olif taabiie ki kpaa gankpaaba, ki kɔɔn kasii yaa kasii diiuk na tammɔb, ki tammɔb na yur paak tee bonporiŋ. ³² Bi din faŋ gana na nan bonninnant nba tee bona nba mɔk kpinkpante, nan kaatii, nan tipuut, ki jii salima ki taan gana na, nan bona maŋ, nan kaatii na.

³³ Tammɔb nba kɔɔ jiantu nasaakak ni na, bi din jii olif daate ki teen li ganchaata bonpaba.

³⁴ Bi din jii naajiik daate ki kpaa ganpɔbinkara

* **6:28** 6.28 Bi maan ni, bi yib “cherubime”, ki bi naan bonkobit, ŋaan mɔk kpinkpant.

ɲanlee, ³⁵ ki nan kaatii nan tipuut nan bona nba mɔk kpinkpant li paak, ki taanir nan salima.

³⁶ Bi din ɲamm dindouŋo jiantu ɲasaakak na tɔɔnn po, ki maa joona ki loon; joona maŋ, bi din tuu teen tanchaabii ɲantaae, ɲaan wei nan kpek daat chaabu.

³⁷ Bi din fɔkin ɲaak na ɲmaarik nba waa ɲanlee ni ki bi yir Sif na nie, Solomonn naan bina ɲanna ni. ³⁸ Ki ɲmaarii ɲanniin ni, li ɲmaarike ki bi yi Bul, Solomonn naan bina piik nan yenn ni, ki bi gbenn Yenjiantu ɲasaakak na maanu toona kur, nan baa din lor na. Solomonn din jii bina ɲanlore-e ki maa jiantu ɲasaakak maŋ.

7

Ki jii Solomonn ɲaak maanu po

¹ Solomonn din jii bina piik nan ɲantaae ki maa u tiɔŋ ɲaak. ²⁻³ Ki digbenjir nba ki bi din jii Lebanonn fɔɔr ni daat ki maa na fɔkint tee taakaabii piinɲmu, ki li yarimu tee taakaabii piinlee nan ɲanɲmu, ki li fɔkint paapo tee taakaabii piik nan ɲanɲmu. Li din mɔk kpek dachaata chaabii ɲantaae, ki chaabu kur tee dachaata piik nan ɲanɲmu, ki kpek dapaatii bia paa li paak. Bi bia din jii kpek daate ki pin, ki li tant ki baar bonbibirit diiuk nba ki dachaata diar na. ⁴ Ki dikpinjara ɲanlee na din mɔk takorbona chaabii ɲantaa-taa. ⁵ Ki ganchaata nan takorbonchaata na tee bonpaba, ki takorbona nba be chaabii na took leer.

⁶ U din teen kinkarboor, ki li fɔkint tee taakaabii piinlee nan ɲanɲmu, ki li yarimu tee

taakaabii piik nan n̄an̄mu. U din maa dibik li toonn po, ki dachaata dia dibik na ki li pin.

⁷ Bi din maa naakuuk, ki li tee siaminba ki u naan gbant be, ki u kaar bu maan, ki bi yir Buut Diiuk. Bi din jii kpek taabiie ki senn d̄okin li dikpina, ki piin tinj po ki saa tuu yōkaa.

⁸ Ki Solomonn did̄otuk nba be barbuddiuk na poor po na, u din maar nan baa maa dileet nae. U bia din maa li n̄aaboore ki tur u n̄aapoo nba tee Ijpt kpanbar bipoo na.

⁹ Maarii na kur, ki kpab nan n̄aak na din-dongbenjir, bi din jii tan̄anae ki maa, laa nyii li fiakir ki saa tuu li paapo. Bi din n̄amm tana man̄ j̄or paakewa. Bi din bikine, ki jii sirik ki kpeer n̄amm li n̄ok ni nan li nanyer po kur.

¹⁰ Bi din n̄amm tangben̄a na j̄or paake ki jii teen li fiakir, ki tanyena f̄okint tee taakaabii n̄anna-na, ki leer nba mun tee taakaabii n̄an̄mu-n̄mu.

¹¹ Bi din bikin ki n̄amm tanliae ki paan li paak, nan kpek daat. ¹² Kpanbar n̄aadindoun̄ nan Yenjiantu n̄asaakak n̄ok ni dindoun̄, nan jiantu n̄asaakak na tamm̄ok̄okir na maarii kur, bi din tuu teen tana guunu muntaae ki paan kpek daat chaabu.

Ki j̄in Huram toonn po

¹³ Ki kpanbar Solomonn tun ki yiin Huram, wunba tee saauk daan̄o, ki be Taya doo ni, ki din mi kutm̄ont toonn̄ bonchiann na. ¹⁴ U baa din nyii Taya-e, n̄aan li yoo man̄ u baa din kaa u manfoor ni, u mun bia din tuu tee wunba mi kutm̄ont toonne. U naa mun din tee Naftali booru ni nir̄e. Huram din tee saauk toontunn̄o nba m̄ok yame, ki bia m̄ok bannu, ki u din

sak Solomonn yiinii na, ki sii tee sakurteeb kur saakoo.

*Ki jiiin kutmɔnt toota ŋanlee na po
(2 Barkperii 3.15-17)*

¹⁵ Ki Huram ŋamm kutmɔnt toota ŋanlee, ki li fɔkint sanpaapo tee taakaabii ŋanya, ki gberj taakaabii ŋanloob, ki jiiir senn kpian Yenjiantu ŋaak na tammɔb. ¹⁶ U bia din jabir kutmɔnt ŋanlee ki yirin dachaata ŋanlee nba kpia tammɔb na, ki li fɔkint tee taakaabii ŋanlee nan waan waan. ¹⁷ U din nan jarite ki li tuuk leer dachaata na paak, ¹⁸ ki jii kutmɔnt ki ŋamm tilɔna ki tabin yenn koo kur paak.

¹⁹ U din jii kutmɔnt ki jabir, ki li naan tipuuk, ki li fɔkint tee taakaabii ŋanlee, ²⁰ ki jii toon dachaata nba ki li yura tee bonkunkuna na paak. U din jii kutmɔnt tilɔna nba ki u ŋamm nae ki toonir, chaabu kur kobik kobik dachaatir kur paak.

²¹ Huram din jii kutmɔnt dachaata na ki sennir jiantu ŋasaakak na tammɔb boore. Linba din be diitu po na sann tee Jakinn,* ki linba be gan po na sann mun tee Boas.† ²² Ki kutmɔnt nba ki u ŋammir ki li naan tipuuk na mun too dachaata na paak.

Ki dachaata na toonn ji gbenn.

*Ki jiiin kutmɔnt nyunbuuk po
(2 Barkperii 4.2-5)*

* **7:21** 7.21 Bi maan ni, Jakinn nan “u sent” mɔbona naane.

† **7:21** 7.21 Bi maan ni, Boas nan “u panj paak” mɔbona naane.

²³ Huram din maa kutmɔnt nyunbuuk ki li tee bonkunkunn, ki li sumiiu tee taakaabii ŋanlee nan waan, ki yarimu nɔɔk ni tee taakaabii ŋanŋmu, ki li loka ni yarimu tee taakaabii piik nan ŋanŋmu ki lint. ²⁴ Li nanyer po mɔgbana paak, ki u nan kutmɔnt lena ki sennir chaabii ŋanlee, ki li kur nan nyunbuuk na tee yomm. ²⁵ Nyunbuuk na din tɔɔ kutmɔnt naajai piik nan banlee yur paake. Bantaa din tor bi numm niigaŋ poe, ki bantaa tor yonbaa po, ki bantaa tor niidiitu po, ki bantaa tor yondo po. ²⁶ Nyunbuuk maŋ kpakiuu din tee nan niibifoouk fɔkint nae, ki li mɔgbana tee nan buuk yar nba tee bianjinba na, ki li mɔgbankookii naan tipuuk. Nyunbuuk maŋ kɔɔ nyun nan bokit tusaa ŋanlee nawa.

Ki jiiŋ kutmɔnt torit po

²⁷ Huram bia din nan kutmɔnt torit piik. Li kur fɔkint din tee taakaabii ŋanlee-lee, ki li yarimu tee taakaabii ŋanlee-lee, ki li fɔkint paapo tee taakaabu nan waan waan. ²⁸ Bi din jii dapabae ki kpaa tukin leer paak ki teenir torit. ²⁹ Ki yanbɔra ninnant nan naajai ninnant nan bona nba mɔk kpinkpant ninnant be linba ki bi jii teen torit na paak. Bonninnant na paapo nan li tiŋ po, bi din nan bonninnanliae. ³⁰ Toruk kur din mɔk kutmɔnt fiia ŋanna na kutmɔnt aksir. Li lotii ŋanna na, kutmɔnt guuta din be ki guu kutsɔŋ na, ki guuta na paak ki bi nan bonninnant. ³¹ Toruk kur din mɔk kantue, ki kutsɔŋ saa fit tɔɔn li paak. Kantu na dokiiu din tee taanmauŋ nan bonjinne, ki li tiŋ po tee niibatu. Bi din nan bonninnante ki lint. ³² Li

fia kpakiiu din tee taanmant njanlee-e. Li din be torit na lon nie, ki li aksir tur nan toruk na. ³³ Li fia na din naan taantorit fiae, ki li aksir nan sipukis nan li tukinya kur tee kutmont. ³⁴ Toruk kur din mok dabonna nba diar njannaetij po lotii na ni, ki njann nan toruk na tur leer. ³⁵ Bonsiar din be li yur paak, ki li yarimu tee nuubatu, ki linba diar ki lintir na, li bondiakara na nan daat na tur nan torit na yomm. ³⁶ Bi din nan bona nba mok kpinkpante bondiakara nan daat na paak, nan yanbora nan kaatii siaminba kur ki yiar be, ki bia jab jab li kpini. ³⁷ Nna bannue ki bi din nan torit na, bi kur din jame ki naan, ki bia taa booru.

³⁸ Huram bia din nan tatilanmanbana piik, ki toruk kur mok tatilanmanbann. Ki li yarimu tee kpinkpandukina njanna na, ki koo nyun bokit piinna na. ³⁹ U din senn torit njannmue niidiitu po, ki senn njannmu nba biar na niigan po, ki jii nyunbuuk na ki senn niidiitu po ki jii yondo po.

*Bona nba din be Yenjiantu nasaakak na nie na
(2 Barkperii 4.11-5.1)*

⁴⁰⁻⁴⁵ Huram bia din njamm boba nan sofira nan senii. U din gbenn toonn kur nba be Yennu nasaakak na ni, ki kpanbar Solomonn wannoo a wun tun na. Waa din tun linba mane na:

Toota njanlee

nan li bona nba naan njmanii ki be toota na paak,
nan jarit nba ki bi luur ki li tuuk leer na,
ki paan dachaatir kur paak nan kutmont tilonna
kobii njanna,

ki li kur too chaabii ŋanlee-lee, ki lint
 dachaatir kur,
 nan torit piik
 nan tatilaŋmanbana piik
 nan nyunbuuk
 nan naajai ninnant piik nan banlee, ki bi deen
 nyunbuuk na,
 nan boba nan sofira nan senii.

Huram din jii kutmõnte ki ŋamm bona nba na kur ki tur kpanbar Solomonn, a lii be Yenjiantu ŋasaakak na ni. ⁴⁶ Kpanbar na din te ki bi ŋamm li kur, yõkboouk nba be Sukof nan Saretann doi sinsuuk ni, Jõodann mõkir baauk ni na. ⁴⁷ Solomonn din ki te ki bi bikin kutmõnt na yabinti, kimaan li din yab bonchiann, li paak, bi ki bann laa tee bianinba.

⁴⁸ Solomonn bia din te ki bi teen salima bona na, Yenjiantu ŋasaakak na ni: li maruŋ binbintir, nan teebul nba ki bi paa boroboro nba ki bi teen Yennu na, ⁴⁹ nan fitsenta piik nba see kasii yaa kasii boor ni na, ki ŋanŋmu be niidiitu po ki ŋanŋmu be niigan po, nan tipuuk, nan fita, nan mubabtii, ⁵⁰ nan nyubitii, nan fita bonŋmakint kara, nan senii, nan senii nba ki bi sii jokit bonnunubit leŋ, nan sipai nba ki bi moi muu, nan kasii yaa kasii diiuk na gantabita, nan Yenjiantu ŋasaakak na nanyer po gantabita. Bi din ŋamm linba na kur nan salimae.

⁵¹ Yoo nba ki kpanbar Solomonn gbenn Yenjiantu ŋasaakak na ni toona, u din jii linba kur ki u baa Defid din jii ki tur Yennu nae, ki koon bonbibirit diit na ni, li salimpeena nan li salimmõna nan bona nba kur be.

8

*Bianjinba ki bi baar nan molor lakir na Yen-
jiantu nasaakak na ni
(2 Barkperii 5.2–6.2)*

¹ Ki kpanbar Solomonn yiin Israel booru saakab nan naakuut saakab kur a bin baar u boor Jerusalem, ki tan jii Yennu molor lakir na, Sayonn nba tee Defid digbann na ni, ki saan nann Yenjiantu nasaakak na ni. ² Ki bi kur tikir lanbont jaamm na sakir ni, nmaarii njanlore nba ki bi yi Etanim na ni. ³ Tɔɔndamm na kur nba tikir yoo nba, ki mannteeb na wokit molor lakir na, ⁴ ki jii saan nann nasaakak na boor. Ki Liifai teeb nan mannteeb na bia jii Yennu lanbouŋ na nan li bona kur, ki saan nann jiantu nasaakak na boor, ⁵ ki kpanbar Solomonn nan Israel niib na kur lakin molor lakir na boor, ki mann maruŋ, ki kp̄ii pei nan nei bonchiann, bonkobit na din kaa kann. ⁶ Li poor po, ki mannteeb na jii molor lakir na ki koon nasaakak na ni, ki saa bir kasii yaa kasii na ni, bona nba mɔk kp̄inkpant na louŋ ni, ⁷ ki bi kp̄inkpant piin lakir na, nan daat nba ki bi puun lakir na ki jii na. ⁸ Wunba kur set ki yekin tammɔb ki took kasii yaa kasii boor na saa fit la daat na joot po, n̄aan wunba set gann po n̄arin kan fit la. (Daat maŋ bia daa be leŋ nan dinna.) ⁹ Siar din kaa molor lakir na ni ki pukin tanpatlai n̄anlee nba ki Moses din kpeen Sainai joor boor na, siaminba ki Yennu din lor molor nan Israel teeb, yoo nba ki bi din nyii Ij̄ipt na.

¹⁰ Yoo nba ki mannteeb din nyii jiantu nasaakak na ni, ki sanpagbouŋ gbee yent diiuk

na, ki nyirii, kimaan Yennu baakir be u njaak ni.

¹¹ Ki mannteeb ji gbar bin nmat koo ki saa tun bi toona. ¹² Solomonn din miar Yennu a:

“Fin Yennu-e jii yonpeeun na ki teenir sanpag-bouŋ ni,

ɲaan ki a loomm ni ki a gann ki be sanpag-bant ni nan bunbonn ni.

¹³ Mɔtana, n maa jiantu njaakak nba yabe ki tura,

siaminba ki a sii be yaayoo siiyoo.”

*Biaɲinba ki Solomonn pak maan ki tur niib na
(2 Barkperii 6.3-11)*

¹⁴ Niib na nba see leŋ na, ki kpanbar Solomonn nmant u numm ki torib, njaan miar Yennu piisin bi paak. ¹⁵ U din yet a, “Pakin Israel teeb

Yomdaano Yennu. U dia u masonn nba ki u din senn ki tur n baa Defid, yoo nba ki u din yet a,

¹⁶ ‘Laa nyii yoo nba ki n din nyinn n niib Ijpt tinj ni na, n din ki gann digbansiar Israel tinj na ni ki li tee siaminba ki bi saa maa njaakak kii jiantirimi, njaan n gann fin Defid-e maa fii dia n niib.’ ”

¹⁷ Solomonn din namm yet a, “N baa Defid din lor nan wun maa njaakake ki bii jiantir Israel teeb Yomdaano Yennu leŋ. ¹⁸ Njaan ki Yennu yeto

a, ‘A mɔk monii nan faa loon fan maa jiantu njaak ki turin na, ¹⁹ njaan a kan ban maari. A tɔŋ bijae tan saa maa n jiantu njaak maŋ.’

²⁰ “Ki mɔtana, Yennu dia u masonn maŋ. Mine gaar n baa ki tee Israel teeb kpanbar, ki bia maa jiantu boor ki tur Israel teeb Yomdaano Yennu.

²¹ N bia namm siar boor Yenjiantu njaakak na ni, ki li tee molor lakir na nba be sian, molor

lakir nba ki tanpatlai njanlee be li ni na, ki tee linba ki bi din sob molor nba ki Yennu lor nan ti yeejamm, yoo nba ki u din nyinnib Ijipt na.”

*Ki jiin Solomonn Yenmiaru po
(2 Barkperii 6.12-42)*

²² Niib na numm ni ki Solomonn saan set binbintir na tɔɔnn po, ki donn nii ²³ njan miar Yennu a, “Israel teeb Yomdaano Yennu, yensau ji kaa sanpaapo koo tingboun na ni, ki tee nan fin na. A dia a molor nan a niib, ki bia wantib a lomm, yoo nba ki bi sak a mɔb nan bi para kura. ²⁴ A dia a mɔsonn nba ki a din senn ki tur n baa Defid na, kimaan dinna a mɔbonn kur teen moniiwa. ²⁵ Ki mɔtana, Israel teeb Yomdaano Yennu, n meia nan a bia dia mɔsonleer nba ki a din senn ki tur n baa, ki yet nan yoo kur u yaaboonne sii yoo tee Israel kpanbar, li-i tee ki bi yoo saak a mɔb nan waa din saak bianjinba na. ²⁶ Li paak, Israel teeb Yennu, njaant ki bont kur n tun nan barmonii nan faa senn ki tur n baa Defid, wunba din tee a toontunno na.

²⁷ “Njan Yennu, a set saa fit kii be tingboun na paaka-a? Sanpaak na kur gbaa ki yarin ki jan nan fii be lenji, ki nlee nasaakak nba ki n maa na sii yarin ki janani? ²⁸ N Yomdaano Yennu, n tee a toontunnoe. Gbiintir n miaru, ki tun maa mei ki loon linba dinna na. ²⁹ Ii guu nasaakak na yonnu nan nyiok kur, li tee siaminba ki a gann, a bii jiantirae. Mi-i set tor nasaakak na yoo nba ki miara, fan gbiint n miaru. ³⁰ A gbat n miaru nan a niib miaru yoo nba ki bi set tor njaak na po ki miara. Faa be a binbeboor yendoun ni na, a gbat ti miaru ki nyik chab ti biit.

³¹ “Li-i tee ki bi yet a nirɔ tun ki biir u lɔɔ, ki bi baar nanɔ a maruŋ binbintir boor, ɲasaakak na ni, a wun por mɔb nan u ki biir siar, ³² Yennu, faa be yendɔuŋ ni na, a gbiint ki bu ki tur a daaba. A dat wunba mɔk biit na tubir ki lin jaŋɔ, ɲaan nyik wunba mɔk mɔnii na.

³³ “Li-i tee ki a niib Israel teeb datai nyannib, kimaan baa tun ki biira na paak, ki bi jen a boor ki baar ɲasaakak na ni, ki miara nan sikin-n-mɔŋ ki loon nyikin chab, ³⁴ faa be yendɔuŋ ni na, a gbat bi miaru maŋ. Nyikin chab a niib ki jen namm tiŋ nba ki a din jii ki tur bi yeejamm na ni.

³⁵ “Li-i tee ki a niib tun ki biira, ki a soor saak, ki bi nyik bi yanbɔmm ki set tor ɲasaakak na ki miara nan sikin-n-mɔŋ, ³⁶ faa be yendɔuŋ ni na, a gbiint bi miaru, ki nyik chab bi kpanbar yanbɔmm nan ɲamm Israel teeb yanbɔmm, ki wannib ki bii tuun linba ɲan. Li poor po ki fin Yennu n te ki saak n baa a tingboun na paak, tingboun nba ki a tur a niib ki li yɔɔ tee bi faar na.

³⁷ “Li-i tee ki kon baa tiŋ na paak, koo ki yiarbiiuk baar, koo ki wɔruk baar ki koor bonbuburit, koo ki naasuut baar, koo ki a niib datai worib, koo ki yiarii nan baatuk baar bi sinsuuk ni, ³⁸ fan gbiint bi miaru. Li-i tee ki a niib Israel teeb yeno dudukit daamiio, ki u be parbiir ni, ki bi tant bi nii jiantu ɲasaakak na po ki miara, ³⁹ fan gbiint bi miaru maŋ. Faa be a binbeboor yendɔuŋ ni na, a gbiint bi miaru, ki nyik chabib, ɲaan sommib. Fin kɔɔe mi nisaarik yan nan u dudukit. A teen sɔɔ kur linba jaŋitɔe,

⁴⁰ ki li te ki a niib saak a mɔb yoo kur nba ki bi be tiŋ nba ki a din tur ti yeejamm na ni.

⁴¹⁻⁴² “Li-i tee ki digbangann nirɔ nba be banfɔkira gbat a sanjaann na po, nan toonjaana nba ki a tun ki tur a niib, ki baar a wun jianta ki miara, a jiantu ŋasaakak na boor, ⁴³ fan gbiint u miaru. Faa be Yendɔuŋ ni na, a gbat u miaru ki tun linba ki u loon, ki nibooru kur nba be tingbounj na ni saa banna, ki sak a mɔb, nan a niib Israel teeb nba tuun na. Ŋanne ki bi saa bann nan jiantu ŋasaakak nba ki n maa nae set tee siaminba ki bi sii jiantira.

⁴⁴ “Li-i tee ki a yet a niib a bin saan kɔn nan bi datai, ki bi miara, baa lek be siaminba kur, ŋaan set tor digbann nba ki a gann na po, nan jiantu ŋasaakak nba ki n maa ki tura na, ⁴⁵ fan gbiint bi miaru. Faa be yendɔuŋ ni na, a gbat bi miaru ki turib nyannu.

⁴⁶ “Li-i tee ki a niib tun biit ki jiin a po, sɔɔ poŋ kaa ki ki tuun biiti, ki a wutoor doo, ki a te ki bi datai nyannib, ki teemm yommii, ki saan namm digbangann ni, digbann na-i lekii be banfɔkira, ⁴⁷ fan gbiint a niib miaru. Baa be tiŋ na ni, bi-i nyik bi yanbɔmm, ŋaan miara ki fiit bi biit nan baa tee nɔɔntont nan yanbɔndamm bianjɔnba, Yennu, fan gbat bi miaru. ⁴⁸ Li-i tee ki bi mɔ kɔɔ bi biit paak nan barmɔnii, tiŋ maŋ ni, ki set tokin tiŋ nba ki a din tur bi yeejamm na, nan digbann nba ki a gann na, nan ŋaak nba ki n maa ki tura na, ⁴⁹ fan gbiint bi miaru. Faa be a binbeboor yendɔuŋ ni na, a gbat bi miaru, kii mɔk ninbatinu namm. ⁵⁰ A nyik chab bi biit nan bi mɔyɛtuk, ki ŋaan bi datai-ii be namm binbenj

nba n̄an. ⁵¹ Bi tee a tiɔŋ niibe, niib nba ki a din nyinnib Ijpt, siaminba ki biak bonchiann be na.

⁵² “Yabint Yennu, ii m̄ok ninkpabaun̄ yoo kur, a niib Israel teeb nan bi kpanbar paak, kii gbia bi miaru yoo nba kur ki bi yiina ki loon sommir.

⁵³ Fine gannib booru kur sinsuuk ni, a bii tee a niib nan faa din pak a toontunn̄o Moses ki u pakib, yoo nba ki a din nyinn ti yeejamm Ijpt tiŋ ni na.”

Miarjoontik

⁵⁴ Solomonn nba miar Yennu ki gbenn, ki u set marun̄ binbintir na t̄onn̄ po, siaminba ki u bo gbaan n̄aan donn u nii sanpaapo na, ⁵⁵ ki pak nan kunk̄osaakar, ki teen Yennu piisin niib nba kur lakin leŋ na paak. U din yet a, ⁵⁶ “Pakin Yennu nba tur u niib parmaasir nan waa din pak a u saa tun na. U dia u m̄oson̄ana nba ki u din tur u toontunn̄o Moses na. ⁵⁷ Ti Yomdaan̄o Yennu-ii be nan timm, nan waa din be nan ti yeejamm bian̄inba na. U daa ban nyikitit koo ki tammit ti po; ⁵⁸ wun te ki tii saak u m̄ob, ki lin te ki tii be nan waa loon tii be bian̄inba na, kii dia u sennii nan u wannu nba ki u din tur ti yeejamm na. ⁵⁹ Ti Yomdaan̄o Yennu-ii ȳoo kii tian miaru nan baruŋ nba ki n tur̄o na, kii m̄ok ninbatinu nan Israel teeb nan bi kpanbar yoo kur, nan baa sii loon linba daar kur, ⁶⁰ ki tingbouŋ na niib kur n bann nan Yennu k̄ooe tee Yennu, ki s̄oo kaa ki pukin. ⁶¹ Yimm nba tee u niib na, yii ȳoo kii saak u m̄ob, kii saak u sennii nan u wannu nan yaa tuun bian̄inba m̄otana na.”

Bianjinba ki bi jii jiantu nasaakak na ki tur Yennu

(2 Barkperii 7.4-10)

⁶² Tɔn, ki kpanbar Solomonn nan niib na kur mann maruŋ ki tur Yennu. ⁶³ U din kp̄ii nei tusaa piinlee nan njanlee, nan pei tusaa kobik nan piinlee, ki li tee weinanleeb Yenpiinii. Nna bannue ki kpanbar na nan niib na kur din jii jiantu nasaakak na ki tur Yennu. ⁶⁴ Li daar maŋ ki u bia namm dindonjouk na sinsuuk ni nan jiantu nasaakak na tɔonn po. Leŋe ki u mann maruŋ nba jokit muu munn na, nan jeet Yenpiinii nan bonkobit kpapana, ki li tee weinanleeb Yenpiinii ki tur Yennu. U din mann maruŋ maŋ leŋ, kimaan kutmɔnt maruŋ binbintir nba ki u maa na din waab nan Yenpiinii na kura n paana.

⁶⁵ Ki Solomonn nan niib na kur dii lanbont jaamm, jiantu nasaakak na boor daa njanlore. Nibur din lakin leŋ, ki nyii Hamaf loonu nba be niigaŋ po na, nan Ij̄ipt kpaar nba be niidiitu po na. ⁶⁶ Daananniin daar ki Solomonn kunn niib na, ki bi kur dontir Yennu ki kun, kimaan piisin nba ki Yennu teen u toontunno Defid nan u niib Israel teeb paak na.

9

Bianjinba ki Yennu namm dokit Solomonn paak
(2 Barkperii 7.11-22)

¹ Kpanbar Solomonn nba maa Yenjiantu nasaakak, nan naan n̄aak, nan linba kur ki u loon wun tun na ki gbenn yoo nba, ² ki Yennu namm dokit u paak nan waa din tun bianjinba

Gibeonn na, ³ ki yeto a, “N gbat a miaru nawa. N namm jiantu nasaakak nba ki a maa na, ki li tee siaminba ki bi sii jiantirin yaayoo nan yaayoo. N sii goriir ki guur yoo kur. ⁴ Li-i tee ki a saa jiantin nan barmonii nan yannanin nan a baa Defid nba din tee na, ki saa dia n sennii ki tun linba kur ki n wanna, ⁵ n saa dia mɔsonn nba ki n din senn ki tur a baa Defid, yoo nba ki n din yeto nan u yaaboonae sii yoo dia Israel teeb na. ⁶ Naan li-i tee fin koo a yaaboonae na yet n weiu, koo li-i tee ki a yet n sennii nan n mɔb nba ki n tura na, naan jiantir yenbis, ⁷ nann narin n saa nyinn n niib Israel teeb tin nba ki n teemm na nie, ki bia nyik jiantu nasaakak nba ki n nammir ki li tee n jiantu boor na. Tingboun na ni nisaarii kur saa yisin Israel teeb, ki diab nan nɔontont. ⁸ Jiantu nasaakak na saa kpant langbenn, ki wunba gar lej kur, li saa yaar lito, ki u gbanant saa jek ki wun boi a, ‘Bee ki Yennu tun nna ki tur tin na nan jiantu nasaakak na?’ ⁹ Ki niib saa jiin a, ‘Kimaan bi nyik bi Yomdaano Yennu nba din nyinnib Ijipt ki baar namm nna nae. Bi baakit yenbise ki jiantirib. Nanne teen ki Yennu baar nan biak na bi paak.’ ”

*Ki jiin Solomonn nan Hiram molor po
(2 Barkperii 8.1-2)*

¹⁰ Solomonn din jii bina piinlee-e ki maa Yenjiantu nasaakak nan u naan naak na. ¹¹ Ki Taya kpanbar Hiram turo kpek nan naajiik daat nan salima nba kur ki u din jii ki tun nei na toona. Laa din gbenn yoo nba ki kpanbar Solomonn jii doi piinlee, ki li be Galilii tin ni, ki

tur Taya kpanbar maŋ. ¹² Ki Hiram saan ki saa la doi na, ŋaan u din ki loon doi maŋi. ¹³ Ŋanne ki u yet Solomonn a, “N ninja, doi nae ki a turimi-i?” Li paak ki bi yi doi maŋ Kabul.* ¹⁴ Hiram din tur Solomonn salinkuna ki li per bōtoot kobika.

*Linba ki Solomonn tun pukin
(2 Barkperii 8.3-18)*

¹⁵ Kpanbar Solomonn din jii ninmōnne, ki toontunna maa jiantu ŋasaakak nan naan ŋaak na, ki bia jii tant ki gbeen baauk nba be Jerusalem yondo po na, ki bia maa doo maŋ joonjouk. U bia din te ki bi ŋamm maa doi nba tee Hasor nan Megido nan Geser. ¹⁶ Ijiipt kpanbar poŋ din wor Geser ki nyannir ki kp̄ii leŋ niib, ki joor muuwa. Li poor po, ki u jii doo maŋ ki tur u bipoo, ki li tee u poochianpiinii, yoo nba ki u bipoo maŋ din kun Solomonn na. ¹⁷ Ki Solomonn tan ŋamm maa doo na. U bia din jii ninmōnne ki maa Bef Horonn nba be tiŋ po na, ¹⁸ nan Baalaf nan Tamar, ki li be Juda muuk ni, ¹⁹ nan doi nba ki u birin u jeet, nan doi nba ki u taanii nan u taantorit be na, ki bia maa linba kur ki u loon, Jerusalem nan Lebanonn nan siaminba kur tee u yent. ²⁰⁻²¹ Solomonn din mian Keenann teeb nba ki Israel teeb ki kpiib yoo nba ki bi din gaar bi tiŋ na yaaboona. Ŋamme din tee Amor teeb nan Hef teeb nan Peris teeb nan Hif teeb nan Jebus teeb. Bi yaaboona tee yommiie nan dinna. ²² Solomonn din ki jii Israel teeb na ki teemm yommii; bi din tee u kunkōnkōnnae nan

* **9:13** 9.13 Bi maan ni, Kabul nan “yann” mōbona naane.

saakab nan n̄makit-teeb nan taantorit saakab nan taanjakira.

²³ Saakab kobii n̄ann̄mu nan piinn̄mue din dia niib nba tuun miar toonn nba tee Solomonn tanmaan̄u na.

²⁴ Solomonn n̄aapoo nba tee Ijpt kpanbar bipoo na nba din nyii Defid doo ni ki baar naan n̄aak nba ki Solomonn maa ki turɔ na ni, li poor poewa ki Solomonn din jii tant ki gbeen baauk nba be Jerusalem yondo po na.

²⁵ Binn n̄ɔk ni Solomonn din tuu mann mujoonu maruŋ nan weinanleeb maruŋ taar muntaae, binbintir nba ki u maa ki tur Yennu na paak; u bia din jokit bonnunubit ki teen Yennu. Nna bannue ki u din gbenn Yenjiantu n̄asaakak na maanu.

²⁶ Kpanbar Solomonn bia din kpāa n̄arint, Esion-geber doo ni, ki li kpia Elaf, ki be Akaba m̄ɔk-kpiŋ, Edom tiŋ ni. ²⁷ Ki kpanbar Hiram tun binba tuun m̄ɔkgben̄ir paak toonn ki m̄ɔk li yan na, a bin saan kii tuun nan Solomonn jab nba tuun m̄ɔkgben̄ir paak toona na. ²⁸ Ki bi saan nan n̄aruŋ ki saa baar Ofir tiŋ ni, ki jen nan salinkuna, ki li kpāiu tee nan karwanta baajii kobik nan piinloob nawa, ki tan tur Solomonn.

10

Biaŋinba ki Sieba poobat saan Solomonn boor (2 Barkperii 9.1-12)

¹ Ki Sieba poobat gbat Yennu nba te ki Solomonn sann doo biaŋinba, ki baar Jerusalem a wun tan boi Solomonn buboit nba paar, ki

bikino. ² U din tok nan niib bonchiann nan laagumiinba, ki bi jii bonnunubit, nan tanbinyinyira nba daauk paar, nan salima bonchiann. Waa baar Solomonn boor yoo nba, ki u boi Solomonn buboit nba kur ki u dakin. ³ Ki Solomonn jiin u buboit na kur. Siar din kaa ki paar nan Solomonn n wann li paaki. ⁴ Ki Sieba poobat na bann Solomonn yanfoon nba tee, ki bia la naan nyaak nba ki u maa na. ⁵ U bia din la baa teen jeet nba ki senn ki bi saa di na, nan saakab binbeboor nba ki Solomonn maa, nan waa nmakitir u nyaatoontunna benu bianjinba, nan tiat nba ki bi lia na, nan toontunna nba baat nan jeet na liant, nan maruŋ nba ki u mann Yenjiantu nasaakak ni na, ki li jaar lito, ki u gbar foon. ⁶ Nanne ki u yet kpanbar Solomonn a, “Maa gbat linba n tiŋ doo ni ki jiin a po nan a yanfoon po na, li set tee barmoniie. ⁷ N daan ki teen yada, nyaan maa baar n tiŋ ki tan la nan n ninbina nae, ki n ji sak, nyaan n daan poŋ ki gbat li bokiri; a yanfoon nan a mokint na yab ki gar maa daan gbat linbawa. ⁸ A nyaapoob yura man bonchiann; ki a toontunna yura bia man nan baa yoo be nana, ki mok yaak ki ghiintir a yanfoon maan na. ⁹ N piak dont a Yomdaano Yennu, kimaan u wanna u par nba peen a paak bianjinbawa, li paak, ki u nyinna ki a tee Israel teeb kpanbar. U lomm nba be Israel teeb paak na kaa gbennu, li paak ki u teena bi kpanbar, a fii diab fanu kii bu barmonii buut.”

¹⁰ Li yoo na ki u jii piinii nba ki u dia na ki tur kpanbar Solomonn: ki salinkuna gar baajii kobika, ki bonnunubit nan tanbinyinyira nba

daauk paar mun bia yab halii. Poo na nba din tur Solomonn bonnunubit nba, li din yab ki gar Solomonn nba mi gaar bonnunubit nba kur niib boora.

¹¹ (Ki bat Hiram narint nba din jii salima nba Ofir tinj ni ki baar nann na, mun din jii langben daat nan tanbinyinyira nba daauk paar ki tan turo. ¹² Ki Solomonn jii daat na ki teen jaantarii, Yenjiantu nasaakak na ni, nan naan njaak na ni, ki bia jii teen bonmumoot nba tee kona nan duuntii ki tur yanyinna. Nanne mantik din tee langben danant nba ki bi mi baar nann Israel tinj ni. Soɔ bia ji din ki ban la li booru.)

¹³ Solomonn din tur Sieba poobat na linba kur ki u loon ki boi li po, ki linba tee kaar piinii ki u piu na daa ki pukin lenj. Li poor po ki poobat na nan u poorpo joomu nmat kun Sieba.

*Ki jiiin kpanbar Solomonn mɔkint po
(2 Barkperii 9.13-28)*

¹⁴ Binn kur ni Solomonn tuu la nan salinkuna baajii kobii nanamu na, ¹⁵ ki pukin lampo nba ki kpinkpenta pa na po, nan kpinkpouŋ nyoot, nan Arabia tinj ni kpanbara nba pa linba ki teeno u yent paak, nan Israel tinj ni yentnba saakab nba pa linba ki teeno.

¹⁶ Solomonn din kur naagbankongbeŋa kobii nanlee, ki tuu jii nan salinkuna nanlore nawa ki taan naagbankonjir yennkoo paak. ¹⁷ U bia din kur naagbankonjbis kobii nantaa, ki tuu jii salinkuna nanlee ki taan naagbankonj yenn. U din jii li kur na ki teenir njaak nba ki bi jii Lebanonn tinj ni daat ki maa na nie.

18 U bia din te ki bi ṅamm naan kok-gbenjir, ki jii loobnyana ki ṅamm chianyen, ki jii salima ki ṅamm chianleer na. 19-20 Naan kok na din mək taanmaata ṅanloobe ki bi ṅmaat ki do li paak, ki bi bia kpeer yanbɔra ninnant ki senn taanmaatir kur kpɪŋ, ki yanbɔra ninnant maŋ tee piik nan ṅanlee. Bi din nan naajak yure naankok na poor po, ki nan yanbɔra naankok na gaŋ po nan diitu po. Bi ki mi ṅamm naan kok maŋ booru siar po, tingboun na ni.

21 Bi din jii salimae ki ṅamm Solomonn nyun-nyubona kur, ki jeteenbona nba be Lebanonn tin ni daat digbenjir ni na kur tee salima bona. Bi din ki jii salimpeena ki nan siari, kimaan salimpeena din ki tee siar Solomonn yoo na. 22 U din mək ṅarint, ki u ṅarint nan bat Hiram ṅarint lakin tuun. Ki bina ṅantaa kur ṅarint na din tuu jen nan salimmɔna nan salimpeena nan loobnyana nan kpataa nan waaniie.

23 Kpanbar Solomonn din mək yanfoon, ki bia mək məkint ki gar kpanbara kur, 24 ki tingboun na niib kur din tuu loon bin baar ki tan gbiint yanfoon nba ki Yennu turɔ na. 25 Ki wunba kur baat din tuu dia piiniie, li salimpeena nan salimmɔna nan liant nan jatiat nan bonnunubit nan taanii nan bontaanii. Li din yoo tuun nnae binn kur.

26 Solomonn din mək taantorit tusir nan kobii ṅanna, nan taanii nba ki bi jakit tusaa piik nan ṅanlee. U din te ki yemm be Jerusalem-e, ki leeb mun be digbanlia ni. 27 U naan yoo na, salimpeena din nyɔr Jerusalem nan tana nba nyɔr bianjinba nae, ki kpekii bia gbee ki

yab nan sinsabii nba be Juda yent ni kunkonbis paak bianjinba na. ²⁸ Kpanbar na toontunnae din gorii ki n̄makitir taanii nba nyi Musri nan Silisia ki kɔɔ u doo ni, ²⁹ nan taantorit nba din nyi Ijpt ki kɔɔ na. Ki bi din kɔi Hef nan Siria kpanbara taanii nan taantorit, ki taantoruk daauk tee likbina kobii n̄anloob, ki taamm daauk mun tee likbina kobik nan piin̄mu.

11

Bianjinba ki Solomonn nyik Yenjiantu

¹ Solomonn din kɔɔn boorganu waas bonchiann. U din kɔɔn Hef teeb bonpoi nan Moab teeb bonpoi nan Amonn teeb bonpoi nan Edom teeb bonpoi nan Sidonn teeb bonpoi ki pukin Ijpt kpanbar bipoo na po. ² U din tan kɔɔntib na, n̄aan sɔɔ Yennu poŋ pakibewa nan bi daa kɔɔnt nibooru maŋ bonpoi, a bi tan saa te ki n̄amm Israel teeb n̄ jiant bi pata na. ³ Solomonn din kɔɔn batnba bonpoi kobii n̄anlore-e, ki bia kɔɔn poobis kobii n̄antaa ki pukin, ki poob na benu te ki u nyik Yenjiantu, ⁴ ki u din tan kpet na, ki sɔɔ ki bi poŋ te ki u jiantir patae, linba din tee boorganu na yenbis. U din ki waa u Yomdaano Yennu fanu nan u baa Defid nba din waa na. ⁵ U din jiantir Sidonn teeb yenbik Astarte, nan Amonn teeb yenbibiiuk nba tee Molek nae. ⁶ U din tun ki biir Yennu-e, ki ji ki waau fanu nan u baa Defid nba din waau na. ⁷ U din maa jiantboor, kunkonn paak, Jerusalem yondo po, a bii jiantir Moab teeb yenbibiiuk nba tee Kemos na, ki bia maa leer a bii jiantir Amonn teeb yenbibiiuk nba tee Molek na. ⁸ U bia din maa

siaar boor ki li tee siaminba ki u poob nba tee boorganu bonpoi na sii jokit bonnunubit ki bia mann maruŋ ki teen bi tiɔŋ yenbis.

⁹⁻¹⁰ Israel teeb Yomdaano Yennu nba lek din dokit taar munlee Solomonn paak, ki yakii nana a u daa jiantir boorganu yenbis na, naan Solomonn din ki sak Yennu mɔbi, u din yêť Yennu jiantue. Li paak, ki Yennu wutoor doo Solomonn paak, ¹¹ ki u yeto a, “Kimaan faa miwa, naan yêť ki biir molor nba ki a din lor nanin na, ki bia biir n sennu na, n sent masonn nan n saa jii a naangbouŋ na ki tur a saakab na yeno. ¹² Naan a baa Defid paak, n kan tun linba na yoo nba ki a daa be a manfoor ni na, naan n saa tumir yoo nba ki a bija tan saa gaar naan nae. ¹³ N kan gaar a naangbouŋ na kur u boori, n saa tennɔ booru yennkooe, kimaan n toontunno Defid paak, nan Jerusalem doo nba ki n gann ki li tee n yar na paak.”

Ki jiiin Solomonn datai po

¹⁴ Nanne Yennu te ki Hadad, wunba nyii Edom teeb naan naak ni na kon nan Solomonn. ¹⁵⁻¹⁶ Bina nba din gar na, Defid din kon nyann Edom, ki Joab, wunba tee u kunkonkonna saako na saan leŋ a wun saa pii bi niib. Noo nan u jab din biar leŋ nmaarii nanloob, ki li yoo maŋ bi din kpai joo nba be Edom yent ni kur, ¹⁷ see Hadad nan u baa toontunna nba tee Edom teeb, ki chii saan Ijiipt tiŋ ni na. (Li yoo na Hadad din tee bike.) ¹⁸ Bi din nyii Midiann ki saan Parann ki jaleeb chet, ki taamm leŋ. Li yoo na ki bi somm ki saan Ijiipt, ki baar kpanbar na boor.

U din tur Hadad tin̄ nan n̄aak nan jeet. ¹⁹ U din soor kpanbar na yoōte, ki kpanbar na tur̄o u siinii nba tee u n̄aapoo Tapenes waar̄o na, ki u koōn̄o, ²⁰ ki mar bonjak, ki u sann tee Jenubaf, ki Tapenes man̄ dia bik na kpanbar n̄aak, ki n̄oo nan kpanbar na n̄aawaas lakin be.

²¹ Ki m̄omaan nba tan koō Hadad tubir ni, Ijpt tin̄ ni, nan kpanbar Solomonn kpowa, ki kunkonkonna saakoō Joab bia kpowa na, ki Hadad yet kpanbar na a, “N̄aant ki man n̄mat kun n doo ni.”

²² Nanne ki kpanbar na boiō a, “Bee? N minna siare ki a loon fan n̄mat kun a doo ni-i?”

Ki Hadad jiin a, “Fin n n̄aan ki man kun.” Li yoo na ki u kun u doo ni.

Hadad nba din tee Edom teeb kpanbar na paak, u din tee Israel teeb databiiuko.

²³ Yennu bia din te ki Eliada bija Resonn k̄on nan Solomonn. Resonn din chiar ki nyii u chanbaa Soba bat Hadadeser-e boore, ²⁴ ki ji teen u m̄ōn̄ kangaarnba t̄ōndaanō. (Linba na din tun, ki soō Defid k̄on nyann Hadadeser-a, ki kp̄ii u jab nba nyii Siria na kur.) Resonn nan u niib din saan kar Damaskus-e, ki u niib na dinnō Siria naan. ²⁵ U din tee Israel teeb dataake, yoo nba ki Solomonn din be u manfoor ni na.

Bianjinba ki Yennu tur Jeroboam m̄osonn

²⁶ Jaloō nba bia k̄on nan Solomonn tee u n̄aasaakab yenoē, Nebat bija, ki u sann tee Jeroboam, ki u nyii Sereda, ki li be Efraim tin̄ ni. U naa din tee pakoōke, ki u sann tee Serua.

²⁷ Mɔyêtuk man labaare na: Solomonn din jikit tant ki gbeent baauk nba be Jerusalem yondo po nae, ki bia ñamii maa doo na joonjouk.

²⁸ Jeroboam mun din tee naasimɔ nba mɔk paɲe, ki Solomonn bann nan u tuun fanu, ki jiiu teenɔ ninmɔnn toontunna na saakɔɔ, Manase nan Efraim booru yent ni kur. ²⁹ Dasiar ki Jeroboam tan nyii Jerusalem ki paa sɔnu, ki Yennu sɔkinii Ahija, wunba nyii Siilo na chetɔ, u kuukɔɔ, sɔnu paak, muuk niwa. ³⁰ Nanne ki Ahija liat u liatpaann nba ki u lia na, ki pat patir chaba piik nan ñanlee, ³¹ ñaan yet Jeroboam a, “Jiin chaba piik ki teen a yar, kimaan Israel teeb Yomdaano Yennu piak a, ‘N saa fat naan na Solomonn boore ki tura booru piik. ³² Solomonn saa biar nan booru yennkɔɔ, kimaan n toontunno Defid paak, nan Jerusalem nba ki n gannir ki li tee n tɔɔɔ doo Israel tingbouɲ kur ni na paak. ³³ N tuun linba na, kimaan Solomonn nba yêtin, ñaan jiantir boorganu yenbis nba tee Sidonn poochiankperik Astarte, nan Moab teeb tingbann Kemos, nan Amonn teeb tingbann Molek na paak. Solomonn yêt n mɔba. U tun biit ki turima, ki ki dia n sennii nan n ñmakita, nan u baa Defid nba din dia na. ³⁴ Nnaan n kan fat naan na kur Solomonn boori, n saa te ki wuu mɔk yiikoo u manfoor ni kur. N saa tun linba na kur, kimaan n toontunno Defid nba ki n ganno ki u dia n sennu nan n ñmakita fanu na paak. ³⁵ N tan saa fat naan na Solomonn bija boore, ki tura booru piik. ³⁶ Nnaan n saa te ki Solomonn bija-ii dia booru yennkɔɔe, ñanne saa te ki mii mɔk Defid yaabonn yoo kur, ki u dia

Jerusalem doo nba ki n gann ki bi jiantirin len na. ³⁷ Jeroboam, n saa dinna Israel naan, ki a sii dia yent maŋ kur, faa loon bianjinba. ³⁸ Li-i tee ki a sak n mɔb fanu ki waa n sennu ki tuun linba saa maŋin, ki li-i tee ki a tuun linba ki n wanna, nan n toontunnɔ Defid nba din tuun na, n sii yɔɔ be nanae. N saa dinna Israel naan, ki te ki a yaaboona-ii yɔɔ kii di Israel naan, nan maa tun bianjinba ki tur kpanbar Defid na. ³⁹ Solomonn biit paake ki n saa dat Defid yaaboona tuba, ŋaan li bia kii tee yoo kur kaa.' ”

⁴⁰ Nanne ki Solomonn ji loon wun kpi Jeroboam, ki u chiar ki saan bɔr Ijpt kpanbar Sisak boor, ki be len nan yoo nba ki Solomonn tan kpo.

*Ki jün Solomonn kuun po
(2 Barkperii 9.29-31)*

⁴¹ Linba kur ki Solomonn din tun pukin, u binben nan u yanfoon po, li sɔb ki be ŋɔɔ Solomonn Barkperii gbouŋ ni. ⁴² U din tee kpanbar, ki be Jerusalem ki dia Israel tingbouŋ bina piinna. ⁴³ U din tan kpo, ki bi piuu Defid doo nie, ki u bija Rehoboam gaar u naan.

12

*Ki jün booru nba be gaŋ po na mɔyétuk po
(2 Barkperii 10.1-19)*

¹ Nanne ki Rehoboam saan Sekem, siaminba ki Israel teeb nba be gaŋ po na tikir a bin dinnɔ naan. ² Yoo nba ki Nebat bija Jeroboam, wunba din chiar saan Ijpt ki saa bɔr, a kpanbar Solomonn daa laato na nba tan gbat nna maŋ, ki u nyii Ijpt ki jen. ³ Nanne booru nba be gaŋ

po na tun ki yiin Jeroboam, ki bi kur tok saan Rehoboam boor ki saa yeto a, ⁴ “A baa Solomonn din diat nan tonue, ki jintit jik-kpiata. Li-i tee ki a saa sak ki jika man n fukit, ki binben-ii ban ki turit, ti bo sii tee a jiamme, ki baakita.”

⁵ Ki u yetib a, “Ii jen daa nantaa daar ni, ki n saa turi gatu.” Ki bi yaat kun.

⁶ Ki kpanbar Rehoboam pak nan saakab nba tuu nmakitir u baa, kpanbar Solomonn na a, “Kpaanlanne ki n saa jiin tur niib na?”

⁷ Ki bi turo gatu a, “Li-i tee ki a loon fan dia niib na fanu, turimm gatjanu, ki jiin bi loomm po, ki bi sii waa-ae yoo kur.”

⁸ Naan u din yet saakab kpaanii nae, naan saan u leeb nba tee u waakir, ki bia ji tee u nmakit teeb na boor, ⁹ ki boib a, “I saa kpaanin ki man tun nlee? N saa pak nlee ki tur niib nba yaa man naan ki bi jika-ii fukii na?”

¹⁰ Ki bi jiin a, “Linba ki a saa pakibe na: ‘N niibisiikpatik gben ki gar n baa siak,’ ¹¹ ki bia wannib a: ‘N baa din jinti jik-kpiatae, naan min narin saa jinni linba kpai ki gar nna. U din dia mimmiinne ki booi, naan min narin sii dia gbanne ki booi.’ ”

¹² Daa nantaa daar ni ki niib na nan Jeroboam jen kpanbar Rehoboam boor, nan waa daan sennib bianjinba na. ¹³ Ki kpanbar Rehoboam yet nikpera kpaanii na, naan pak nan niib na kunkochiok. ¹⁴ U din gaar naasimm na nba wanno bianjinba nae, ki yet a, “N baa din jinti jik-kpiatae, min saa namm pukin jika na kpiasue. U din booi mimmiinne, naan min sii

booi naagbanne.” ¹⁵ Li din tee Yennu loomme, nan wun tun linba ki u din te ki u sokinii Ahija, wunba nyii Siilo na, pak ki tur Nebat bija Jeroboam na. Nanne din teen ki kpanbar na ki gbiint niib nba loon linba na.

¹⁶ Ki niib na nba la nan kpanbar na kan sak ki turib na, ki bi gaan jat ki yeen a, “Defid nan u n̄aateeb n sik tin̄ ni. Bi ban tun lanne ki turiti? Israel teeb, n̄aant ki tin̄ kun man, n̄aant ki Rehoboam-ii dia u m̄oŋ.”

Li yoo na ki Israel teeb na yêť Rehoboam, ¹⁷ ki nyik̄o, ki u ji dia niib nba be Juda yent ni na kuuk̄o.

¹⁸ Nanne ki kpanbar Rehoboam tun Adoniram, wunba din tee ninm̄onn̄ toona saak̄o na Israel teeb boor, n̄aan bi din jaat̄o tanae ki kpiiu. Li yoo na ki Rehoboam kakit ki k̄o u taantoruk ni, ki chiar saan Jerusalem. ¹⁹ Laa nyii li yoowa, Israel digbana nba be gaŋ po na niib ji tee m̄oyêťdamme ki tur Defid naangbouŋ.

²⁰ Israel teeb na nba gbat nan Jeroboam nyii Ijpt ki jen na, ki bi yiin̄o bi tintaankaanu ni, ki dinno Israel naan. Juda booru ni k̄o e din biar ki waa Defid yaaboona.

*Ki jiin Semaya nba buntir Yennu maan na po
(2 Barkperii 11.1-4)*

²¹ Rehoboam nba din baar Jerusalem yoo nba, ki u yiin̄ jab nba mi k̄onn̄ fanu, tusaa kobik nan piinniin, ki bi nyii Juda booru nan Benjaminn̄ booru ni. U din loon wun faa t̄o be, ki la nyannu ki gaar Israel teeb yent nba be gaŋ po na.

²² Nanne Yennu yet u sokinii Semaya ²³ a wun pak m̄omaan na ki tur kpanbar Rehoboam, nan

Juda booru kur, nan Benjamm booru kur a,
²⁴ “I daa kɔn nan i tiɔŋ ninjamm nba tee Israel
 teeb na. I kur-ii kun man. Linba tun na tee n
 loomme.” Ki bi sak Yennu mɔb ki ji ŋmat kun.

Bianjinba ki Jeroboam yêt Yennu mɔb

²⁵ Israel booru kpanbar Jeroboam din ŋamm
 Sekem doo, ki li be Efraim yent nba tee kunkona
 na ni, ki kar leŋ waan. Li poor po ki u fiir leŋ ki
 saan ŋamm Penuel doo. ²⁶⁻²⁷ U din pak ki tur u
 mɔŋ a, “Laa tee bianjinba mɔtana na, li-i tee ki
 n niib na saan Jerusalem ki saa mann maruŋ ki
 tur Yennu, jiantu ŋasaakak ni, bi saa jii baakir
 na ki tur Juda kpanbar Rehoboam-e, ŋaan kpin.”

²⁸ Waa dukin nna ki u jii salima, ki maa
 naajabis banlee, ki yet u niib na a, “Li paar ki turi
 nan yii tuu kii saa Jerusalem kii jiantir Yennu.
 Israel teeb, i yennii nba nyinni Ijpt nae na.”

²⁹ U din senn salima naajabis na yeno Betel-e,
 ki senn loo na Dann. ³⁰ Ki niib na saa jiantir
 naajabis man, Betel nan Dann doi ni, ki li tee biit.
³¹ Jeroboam bia din maa jiantboa kunkona paak,
 ki gann niib nba ki tee Liifai booru ki teemm
 mannteeb.

Ki jii Betel doo ni jiantu biiru po

³² Jeroboam bia din nyinn jiantu jaamm daar,
 ki li baat ŋmaarii ŋanniin, dapiik nan ŋanŋmu
 daar, ki li tee nan Juda jaamm na. U din tuu
 mann maruŋo, binbintir nba be Betel na paak,
 ki tur salima naajabis nba ki u maa na, ki
 jii mannteeb ki kaamm Betel man, ki bi tuun
 mannu boa nba ki u maa na ni. ³³ Ki ŋmaarii
 ŋanniin ni, dapiik nan ŋanŋmu daar, daar nba

ki u tiɔŋ gann na, ki u saan Betel maŋ ki saa mann maruŋ binbintir na paak, ki li tee jaamm nba ki u senn ki tur Israel teeb na.

13

¹ Ki Yennu te ki u sokinii nyii Juda ki saan Betel ki saa baar soɔ Jeroboam see binbintir na boor, a wun mann maruŋ. ² Sokinii na din sak Yennu mɔb ki pak biir maruŋ binbintir na a, “Binbintir, binbintir, Yennu nba yet linbae na: Bi saa mar bik Defid ŋaak ni, ki u sann sii tee Josaya. Mannteeb nba tuun tingbandiit na ni, ki mann maruŋ a paak na, u tan saa kpib a paake, ki joo nisaarii kpaba a paak.” ³ Sokinii na bia din yet a, “Binbintir na saa bet ki baa, ki tanpent nba be li paak na saa yat. Nnae ki i saa bann nan Yennu-e pak.” ⁴ Kpanbar Jeroboam nba gbat nna yoo nba, ki u wannɔ nuu ŋaan yet a, “Soot joo na man.” Li taakpaak ni ki kpanbar na nuu kpo, ki u gbar pɔru. ⁵ Li yoo na ki binbintir na pat, ki baa baa, ki tanpent na yat, nan Yennu sokinii na nba bunt bianjinba, Yennu sann ni na. ⁶ Nanne ki kpanbar Jeroboam yet Yennu sokinii na a, “Dimin sukuru ki miar a Yomdaano Yennu na ki turin, ki pako ki wun teb n nuu na.”

Ki Yennu sokinii na miar Yennu, ki kpanbar na nuu na ji pɔr. ⁷ Nanne kpanbar na yet Yennu sokinii na a, “Baat n ŋaak ni ki la jeet ki di. N saa pa-a linba ki a tun na paaka.”

⁸ Ki Yennu sokinii na jiin a, “Li-i lekii tee ki a yaa fan turin a mɔkint na bokir gbaa, ŋaan n kan weia, koo ki di, koo ki nyu siar nana. ⁹ Yennu sennin nan n daa di koo ki nyu siar, a n bia daa

tókii sɔnu nba ki n bo tɔkin na ki jenti.” ¹⁰ Li paak, u din ki tɔkin sɔnu nba ki u bo tɔkin na kaa ki ŋmati, ŋaan u din tɔkin sɔnganue.

Ki jiin Yennu sɔkiniikper nba be Betel na po

¹¹ Li yoo na ki Yennu sɔkinii jakper sɔɔ be Betel. Ŋanne ki u bonjai baar, ki tan yetɔ linba ki Yennu sɔkinii nba nyii Juda na tun Betel doo ni li daar, nan waa pak linba ki tur kpanbar Jeroboam. ¹² Ki u boi waas na a, “U bo yaat tɔkin lia poe?”

Ki bi wanno sɔno na. ¹³ Ki u yetib a bin baan u bonj ki turo. Ki bi baano, ki u jak ¹⁴ ki tɔkin sɔnu na, ki waa Yennu sɔkinii nba nyii Juda na, ki saa lau ki u kar naantiik nyakir. Ki u boio a, “Fine tee Yennu sɔkinii nba nyii Juda na-a?”

Ki joo na jiin a, “Mine na.”

¹⁵ Ki u yeto a, “Baat n ŋaak ni, ki min nan fin n di jeet.”

¹⁶ Ki Yennu sɔkinii nba nyii Juda na jiin a, “N kan weia ki saan a ŋaak ni, koo ki gaar a saauj. N bia kan di koo ki nyu siar nana nna, ¹⁷ kimaan Yennu betin nan n daa di koo ki nyu siari, ki bia daa tókii sɔnu nba ki n bo tɔkin na ki ŋmati.”

¹⁸ Ki Yennu sɔkinii jakper nba nyii Betel na yeto a, “N moŋ mun tee Yennu sɔkiniie nan faa tee bianjinba na. Yennu-e te ki malaka pak nanin a n jiia ki saan nana n ŋaak ni, ki saa teena saauj.” Ŋaan Yennu sɔkinii jakper maŋ din faare.

¹⁹ Ŋanne ki Yennu sɔkinii nba nyii Juda na wei Yennu sɔkinii jakper na, ki saan u ŋaak ni, ki saa dii jeet nana. ²⁰ Baa kar jeet paak yoo nba,

ki Yennu mōmaan baar sokinii jakper na, ²¹ ki u yikin ki yet sokinii nba nyii Juda na a, “Yennu yet nan a ki sak u mōbi, ki bia ki tun linba ki u senna na. ²² A ηmate ki saa dii jeet siaminba ki u wanna nan a daa di na. Linba na paak, a saa kpo, ki a gbanant kan pii a niib kaat ni.”

²³ Baa dii ki fiir yoo nba, ki Yennu sokinii jakper na baan boŋ ki tur sokinii nba nyii Juda na, ²⁴ ki u jak ki soor sōnu. Ki yanbōr chetō sōnu ni ki kpīiu. Ki u gbanant dōō sōnu ni, ki boŋ na nan yanbōr na see ki kpiau. ²⁵ Ki siab gaar ki la u gbanant na dōō, ki yanbōr na see ki kpiau. Ki bi saan Betel ki saa wann baa la linba.

²⁶ Yennu sokinii jakper na nba gbat nna yoo nba, ki u yet a, “Sokinii nba yēt Yennu mōb nae na. Ki Yennu tun yanbōr ki u soorō ki kpīiu, nan ηōō Yennu nba yet a u saa tun na.” ²⁷ Njanne ki u yet u waas a, “Baant n boŋ ki turin.” Ki bi baan boŋ na ki turō, ki u jak saan ki saa la Yennu sokinii na gbanant dōō, ki boŋ nan yanbōr na see ki kpiau. ²⁸ Yanbōr na din ki ηman Yennu sokinii na gbanant, koo ki soor boŋ na. ²⁹ Ki Yennu sokinii jakper na jii gbanant na ki paan boŋ na paak, ki baar nann Betel, a bin tan mō u kpemōnii ηaan piiu. ³⁰ U din piiu u ηaakaauk nie, ηaan ki ηōō nan u bonjai na mō u kpemōnii ki yeen a, “N ninja, n ninja.” ³¹ Baa piiu gbenn yoo nba, ki Yennu sokinii jakper na yet u bonjai na a, “Mi-i kpo yoo nba, yin piin kaauk maŋ ni, ki bir n gbanant ki kpian u yar. ³² Yennu nba wannō maan nba ki u pak ki biir maruŋ binbintir nba be Betel na, nan tingbandiit nba be Samaria doi ni na saa teen barmōniwa.”

Ki jiin Jeroboam biit po

³³ Israel kpanbar Jeroboam lek din ki nyik u biit tumu, n̄aan n̄amm tukin ki gani mannteeb ki nyi namm binba ki tee mannteeb n̄ei ni, ki te ki bi mann maruŋ, binbinta nba ki u maa na boor. Wunba kur loon wun teen manntoo, u din tuu gannoe ki teeno manntoo. ³⁴ U tiŋ biit nae din baar nan u naan yiikoo biiru chain chain.

14

Ki jiin Jeroboam bija kuun po

¹ Li yoo na ki kpanbar Jeroboam bija Abija yiar. ² Ki Jeroboam yet u n̄aapoo a, “Fiit lia tayana ki soo daa banta, ki fan saan Siilo, siaminba ki Yennu sokinii Ahija be na. N̄ooe din yet nan n tan saa di Israel naan na. ³ Jiin boroboro kuna piik, nan chinchaa waan, nan siatbobir ki saa turo. A boio ki laan bee yaa lin teen ti bija na, ki u saa wanna.”

⁴ Ki u saan Ahija n̄aak, Siilo doo ni. Kpetuk din joon Ahija-wa. ⁵ Yennu din doŋ pako nan Jeroboam n̄aapoo baat a wun boio ki jiin bi bija nba yiar na po. Yennu din wann Ahija waa saa pak linbawa.

Jeroboam n̄aapoo nba koo yoo nba, ki u kpant u moŋ niganoo. ⁶ N̄aan Ahija nba gbat ki u koo tammob ni na, ki u yet a, “Koon. N mi nan a tee Jeroboam n̄aapooe. Bee ki a loon fan kpant a moŋ niganoo? N mok lababiiuko ki yaa n wanna. ⁷ Ii kun ki saa wann Jeroboam nan linba nae ki Israel teeb Yomdaano Yennu piak ki teeno a, ‘Mine ganna niib sinsuuk ni, ki teena n niib Israel teeb kpanbar. ⁸ N fat naan na Defid

yaaboona boore ki tura. N̄aan a ki tee nan n toontunno Defid, wunba din waan fanu, ki saak n sennu ki bia tuun linba ki n loon na. ⁹ A tun biit ki gar binba din dia naan na ki a tan gaar nawa. A yêtime ki donn n wutoor, kimaan faa ji kut ki nan tingbana ki jiantir na. ¹⁰ Linba na paak, n saa baar nan biiru a naan paak, ki kpi a yaaboona nba tee bonjai na, li waas nan nikpera na kur. N saa boont a n̄aak, ki wouŋ n piarib nan moot na. ¹¹ A n̄aak niro nba kpo doo ni, boie saa n̄mamɔ, ki wunba kpo muuk ni, juute saa diu. Min Yennu-e pak na.' "

¹² Ki Ahija bia yet Jeroboam n̄aapoo na a, "Ii kun. Fi-i baar doo yoo nba, a bik na saa kpo li yooe. ¹³ Ki Israel teeb kur saa mo u kpemɔnii, ki piiu, n̄oo kooe sii tee Jeroboam n̄aak ni niro nba ki bi saa piiu fanu, kimaan u kooe ki Israel teeb Yomdaano Yennu par mei u paak. ¹⁴ Yennu yaa wun dinn kpanbar, Israel tinj ni, ki wun biir Jeroboam naan na. ¹⁵ Yennu saa dat Israel teeb tubir, ki bi saa ninj nan kaar nba tuu ninj kpenu ni na. U saa n̄abir Israel teeb, tinjan nba ki u jii tur bi yeejamm na ni, ki saa yatib ki poonib Yufrates mok-pootir, kimaan bi donn u wutoor nan baa kpeer chicherpook Asera ninnaun nawa. ¹⁶ Yennu saa yêt Israel teeb, kimaan Jeroboam tun biit, ki koomm biit niwa."

¹⁷ Ki Jeroboam n̄aapoo n̄mat kun Tirsa. Waa koo u n̄aak ni yoo nba, ki u bik na kpo. ¹⁸ Ki Israel teeb mo u kpemɔnii n̄aan piiu, nan Yennu nba pak bianjinba, ki li nyii u toontunno nba tee sokinii Ahija mɔb ni na.

Ki jün Jeroboam kuun po

¹⁹ Linba pukin ki kpanbar Jeroboam din tun, tobii nba ki u faa, nan waa dia doo bianinba, li kur na sob ki be Israel kpanbara barkperii gbounj ni. ²⁰ Jeroboam din dii naan ki kar gbant paak, bina piinlee nan njanlee-e. U din kpo ki bi piuu, ki u bija Nadab dii naan manj.

Ki jün Juda kpanbar Rehoboam po

(2 Barkperii 11.5–12.15)

²¹ Solomonn bija Rehoboam din mɔk bina piinna nan yenne, ki dii Juda naan, ki be Jerusalem ki dia Juda yent bina piik nan njanlore. Jerusalem-e tee siaminba ki Yennu gann Israel tingbounj ni kur, a bii jiantiro. Rehoboam naa sanne tee Naama, ki u nyii Amonn.

²² Juda teeb na din tun bonbilankant ki tur Yennu, ki u donn wutoor bi paak, ki li gar bi yeejamm nba din tuma. ²³ Bi din maa jiantu boae ki tur pata, ki bia chaan jiantu tanchaakaa nan chicherpook Asera ninnant, ki jiantir kunkona paak nan tiinii nyaka. ²⁴ Li bonbilankant mantik din tee baa jii jab nan poob ki teemm patjiantu boa jantona nae. Juda teeb na din tun fei marima nba kur ki niib nba ki Yennu berib njan te ki namm Juda teeb gaar bi tinj na tuu tuune.

²⁵ Kpanbar Rehoboam naan bina njanjmu ni, ki Ijiipt kpanbar Sisak wor Jerusalem. ²⁶ U din jii bonjana nba be Yenjiantu nasaakak ni kur, nan linba be kpanbar njaak na, ki kpab nan salima naagbankonjir nba ki Solomonn kur na. ²⁷ Rehoboam din kur kutmont naagbankonjae ki senn li fonn ni, ki li be saakab nba guu kpanbar

ɲaatammɔb na nuu ni. ²⁸ Yoo nba kur ki kpanbar kɔɔ Yenjiantu ɲasaakak na ni, guuteeb na din tuu jii naagbankɔɲa nae ki chianɔ jiantu ɲaak na ni, ɲaan tan ɲmat jiin ɲaak nba ki bi guu na ni.

²⁹ Linba kur ki kpanbar Rehoboam din tun ki pukin, li sob ki be Juda kpanbara barkperii gbouɲ ni. ³⁰ Bina na kur ni, kpanbar Rehoboam nan kpanbar Jeroboam din yɔɔ faa leeb tɔbiie. ³¹ Rehoboam din tan kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Abija dii u naan na.

15

Ki jiin Juda kpanbar Abija po (2 Barkperii 13.1–14.1)

¹ Israel kpanbar Jeroboam nba dii naan, u bina piik nan ɲanniin niɲe, ki Abija dii Juda naan, ² ki kar Jerusalem bina ɲantaa. U naa sann din tee Maaka, ki u tee Absalom bipoo. ³ Ɗɔɔ Abija mun din tun biit nan u baa nae, ki din ki jii u mɔɲ ki tur Yennu fanu, nan u yeeja Defid nba din tun na. ⁴ Ɗaan Defid paak, ki u Yomdaanɔ Yennu tur Abija bonjak nba tan saa gaar Jerusalem naan, ki dia Jerusalem fanu, u baa kuun poorpo. ⁵ Yennu din tun linba na, kimaan Defid din ki yêt u mɔb, ɲaan tuun linba manɔ, ki saak ɲɔɔ Yennu sennu, see Hef nirɔ Yuria maan na kuukɔɔ. ⁶ Tɔb nba din piin Rehoboam nan Jeroboam sinsuuk ni na din tukin nnae, Abija manfoor ni kur. ⁷ Linba kur ki Abija tun, li sob ki be Juda kpanbara barkperii gbouɲ ni.

⁸ Abija din kpo, ki bi piiu Defid doo ni, ki u bija Asa dii u naan na.

*Ki jiiin Juda kpanbar Asa po
(2 Barkperii 15.16–16.6)*

⁹ Israel kpanbar Jeroboam nba dii naan li bina piinlee nie, ki Asa dii Juda naan, ¹⁰ ki dia Jerusalem bina piinna nan yenn. U yaae din tee Maaka, wunba tee Absalom bipoo na. ¹¹ Asa din tuun linba mei Yennu par, nan u yeeja Defid nba din tuun na. ¹² U din ber jab nan poob nba tee bonchonchona, ki be patjiantboa nae, ñaan biir pata nba ki u baa din maa na. ¹³ U din liat u yaa nba tee u baa naa na saakatuku, kimaan ñooe din kpeer chicherpook Asera ninnaun nba tee matuk chicherik na. Asa din pot pot chicherik mañe ki joor muu, Kidronn baauk ni. ¹⁴ Asa lek din ki biir tingbanjiant boa na kur tin na ni, ñaan u din waa Yennu fanu, u manfoor ni kur. ¹⁵ U din jii bona nba kur ki u baa jii tur Yennu nae, ki koon Yenjiantu ñasaakak ni, ki kpab nan bona nba tee salimmona nan salimpeena, ki u moñ jii ki tur Yennu na.

¹⁶ Juda kpanbar Asa nan Israel kpanbar Baasa din yoo kone, yoo nba ki bi din tee kpanbara na. ¹⁷ Baasa din saan lek Juda teebe, ki piin ki ñamii Rama doo, a wun goor binba koo Juda yent ni, nan binba nyi li ni. ¹⁸ Nanne ki kpanbar Asa jii likirii nan salima nba kur be Yenjiantu ñasaakak ni, nan kpanbar ñaak ni na, ki tun u saakab Damaskus doo ni, Siria kpanbar Ben-hadad nba tee Tab-rimonn bija na boor, ki u yeeja tee Hesionn na, nan momaan na a, ¹⁹ “Ñaant ki

tin taan leeb nan bianjinba ki ti baanba din be na. Salimpeena nan salimmɔna nba na tee piiniie ki n teena. Mɔtana, potir fin nan kpanbar Baasa mɔtaauk na, ki lin te ki wun nyinn u kunkɔnkɔnna na n tin ni.”

²⁰ Ki kpanbar Ben-hadad sak u dudukit maɲ, ki tun u kunkɔnkɔnna saakab nan bi kunkɔnkɔnna, ki bi saan wor Israel digbana. Bi din nyann Aijonn nan Dann nan Abel Bef Maaka, nan yiar nba kpia Galilii mɔkgbenir na, nan Naftali yent kur. ²¹ Baasa nba gbat linba tun na, ki u nyik Rama nammu, n̄aan saan Tirsa doo ni.

²² N̄anne ki kpanbar Asa tur mɔb Juda kur po, a sɔɔ kur n somm ki bin jii tana nan taabii nba ki bi dia maa Rama na, ki yaat nann. Asa din jii tana nan taabii maɲe ki maa Mispa nan Geba nba be Benjaminn yent ni.

²³ Linba kur ki kpanbar Asa din tun, u par toona, nan doi nba ki u namm ki li wakii, li kur sɔb ki be Juda kpanbara barkperii gboun ni. N̄aan u kpetuk ni, yiaru din soor u taa, ki u wɔb. ²⁴ N̄ɔɔ Asa din kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni, ki u bija Jehosafat gaar u naan.

Ki j̄in Israel teeb kpanbar Nadab po

²⁵ Kpanbar Asa nba din dii naan li bina n̄anlee ni, ki kpanbar Jeroboam bija Nadab mun dii Israel naan, ki kar gbant paak bina n̄anlee. ²⁶ U din tun ki biir Yennu-e, ki kɔɔn Israel teeb biit ni, nan u baa nba din tun bianjinba na.

²⁷ Ahija bija Baasa nba din tee Isakar booru ni nirɔ na din lor ki kɔn nan Nadab, ki kpiiu yoo nba ki Nadab maɲ nan u jab din kɔn nan

Gibetonn doo nba be Filistia yent ni na. ²⁸ Linba na din tun ki soɔ Juda kpanbar Asa nba kar gbant paak li bina n̄ntaa nie na. Baasa din dii Nadab naan na ki teen Israel kpanbar. ²⁹ Li taakpaak ni ki u piin ki kpi Jeroboam n̄aateeb, nan Yennu nba din te ki u sōkinii Ahija, wunba nyii Siilo, pak na. Bi din kp̄ii Jeroboam n̄aateeb kure, ki nan yenokoōwa ki tenni. ³⁰ Linba na din tun, kimaan Jeroboam din tun biit ki koōn Israel teeb biit ni, ki li donn Israel teeb Yomdaanō Yennu wutoor.

³¹ Linba kur ki Nadab din tun ki pukin, li sōb ki be Israel kpanbara barkperii gboū ni. ³² Juda kpanbar Asa nan Israel kpanbar Baasa din yoō faa leeb tobe, yoo nba ki bi din be bi naan ni na.

Ki j̄in Israel kpanbar Baasa po

³³ Juda kpanbar Asa naan bina n̄ntaa nīje ki Ahija bija Baasa dii Israel kur naan, ki kar Tirsa, bina piinlee nan n̄anna. ³⁴ U mun bia din tee nan kpanbar Jeroboam nae, ki tun biir Yennu, ki koōn Israel teeb biit ni.

16

¹ Yennu din pak nan Hanani bija Jehu, wunba tee n̄oō Yennu sōkinii na mōmaan na, a wun yet kpanbar Baasa a, ² “A din ki tee siar, n̄aan ki n j̄ii Israel naan ki tura, ki motana ki a tun biir nan Jeroboam na, ki koōn Israel teeb biit ni. Bi biit mān donn n wutoora, ³ ki n saa boon fin nan a n̄aateeb, nan maa tun bian̄inba ki tur Jeroboam na. ⁴ A n̄aanir̄ō nba kur kpo doo ni, bōie saa n̄mam̄ō, ki wunba mun kpo muuk ni, juut n diu.”

⁵ Linba kur ki kpanbar Baasa tun ki pukin, nan u par toona kur sōb ki be Israel kpanbara

barkperii gbouŋ ni. ⁶ Baasa din kpo, ki bi piiu Tirsa doo ni, ki u bija Ela dii u naan na.

⁷ Yennu din jii maan nba jii Baasa nan u ŋaateeb po ki tur sokinii Jehu, kimaan Baasa nba din tun biit nba ki tur Yennu na. Li ki tee waa din tun biit nba nan kpanbar Jeroboam na koo kaa donn Yennu wutoori, ŋaan waa din kpai Jeroboam ŋaateeb kur na paak.

Ki jii Israel kpanbar Ela po

⁸ Juda kpanbar Asa naan bina piinlee nan ŋanloob niŋe, ki Baasa bija Ela dii Israel naan, ki kar Tirsa bina ŋanlee. ⁹ Ŋanne ki Simri, wunba tee u toontunna saakayenɔ, ki gorii kpanbar taantorit bokitu munlee ni yenn na, din lor bonbiir u paak. Dasiar ki kpanbar Ela be Tirsa doo ni, Arsa ŋaak, ki nyuu yib. Arsa-e din tee wunba gorii naan ŋaak na. ¹⁰ Ki Simri koo ki kpai Ela, ŋaan gaar u naan na. Linba na din tun Juda kpanbar Asa naan bina piinlee nan ŋanlore nie.

¹¹ Yoo nba ki Simri dii naan na, ki u kpai Baasa ŋaateeb kur. U bia din kpai Baasa naasinyooŋnba nan u nikpiimm nba tee jab kur. ¹² Simri din kpai Baasa ŋaateeb kure, nan Yennu nba pak sokinii Jehu bianinba ki u pak biir Baasa na. ¹³ Bi patmannu nae din te ki Israel teeb koo biit ni. Baasa nan u bija Ela din donn Israel teeb Yomdaanɔ Yennu wutoore. ¹⁴ Ela nba tun linba ki pukin, li sob ki be Israel kpanbara barkperii gbouŋ ni.

Ki jii Israel kpanbar Simri po

¹⁵ Juda kpanbar Asa naan bina piinlee nan njanlore nie ki Simri dii naan, ki kar Tirsa ki dia Israel teeb daa njanlore. Li yoo na ki Israel kunkonkonna wor Gibetonn doo, Filistia tinj ni. ¹⁶ Baa gbat nan Simri lor ki kpai kpanbar na yoo nba, ki bi kur nyinn bi tondaano Omri, ki teeno kpanbar, Israel tinj ni. ¹⁷ Li poor po ki Omri nan u jab nyii Gibetonn ki saan wor Tirsa. ¹⁸ Simri nba la nan bi nyann doo nawa na, ki u chiar koo naakutok ni, ki joo naakutok manj muu, ki li diiu, ki u kpo. ¹⁹ Biit nba ki u tun ki tur Yennu na paake din te ki linba na tun. U mun din tee nan kpanbar Jeroboam nae ki biir Yennu par, kimaan u tione biit, nan waa te ki Israel teeb tun biit na paak. ²⁰ Linba kur ki Simri tun ki pukin, nan u lorbiuk nba ki u lor na, li kur sob ki be Israel kpanbara barkperii gbounj ni.

Ki jii Israel kpanbar Omri po

²¹ Israel teeb na din bokite: siab din loon bin dinn Ginaf bija Tibni-e naan, ki leeb mu loon Omri. ²² Li joontik ni, binba din loon Omri nae din dii, ki Tibni kpo, naan ki Omri dii naan na. ²³ Juda kpanbar Asa naan bina piintaa nan yenn ni, ki Omri dii Israel naan ki kar bina piik nan njanlee. Sinsinn bina njanloob na u din kar Tirsa-e, ²⁴ ki din daa Samaria kunkonn na likbina tusaa njanloob, joo nba ki bi yiu Semer na boor. Omri din maa doo, kunkonn manj paak, ki te ki li wakii, ki purir Samaria, kimaan wunba tuu yen kunkonn na sanne tee Semer.

²⁵ Omri din tun ki biir Yennu par ki gar Israel kpanbara nba din dii u liik kur. ²⁶ Nan

Jeroboam nba din tee na, Omri din donn Israel teeb Yomdaano Yennu wutoor halii, kimaan u tiɔŋ biit paak, nan waa te ki Israel teeb tun biit ki bia mann pata na paak. ²⁷ Linba ki Omri tun ki pukin, nan toonjaana nba ki u din tun na, li sob ki be Israel kpanbara barkperii gbouŋ ni. ²⁸ Ki Omri kpo, ki bi piiu Samaria, ki u bija Ahab gaar u naan na.

Ki jiiŋ Israel kpanbar Ahab po

²⁹ Juda kpanbar Asa naan bina piintaa nan ŋanniin niŋe, ki Omri bija Ahab dii Israel naan, ki din kar Samaria bina piik nan ŋanlee. ³⁰ U din tun biir Yennu ki gar Israel kpanbara nba dii u liik kura. ³¹ Waa din tun biit nba nan Jeroboam nba din tun na ki jaŋɔ; ki u koon Sidonn kpanbar Et-baal bipoo Jesebel, ki jiant tingbann nba ki bi yi Baal na. ³² U din maa Baal jiantu diiuk, Samaria yent ni, ki maa maruŋ binbintir ki tur Baal, u jiantu diiuk maŋ ni. ³³ U bia din kpeer chicherpook Asera ninnauŋ ki jiantiro, ki tun bona bonchiann ki li donn Israel teeb Yomdaano Yennu wutoor, ki gar Israel teeb kpanbara nba din dii u liik nawa. ³⁴ Waa din tee kpanbar yoo nba nae ki Hiel, wunba nyii Betel na din ŋamm maa Jeriko. Nan Yennu nba din doŋ yet bianinba, ki li nyii Nunn bija Joosua ni na, Hiel bijakper Abiram din kpoe, yoo nba ki u din fokin Jeriko fiakir na, ki u sanbian Segub mun tan kpo, waa maa Jeriko tammoi ki gbenn yoo nba.

17

Ki jiiŋ Elaija nan yonkoonin po

¹ Yennu sokinii nba sann tee Elaija, ki u nyii Tisbe, Gilead yent ni na, din pak kpanbar Ahab a, “Israel teeb Yomdaano Yennu nba fo, ki n jiantiro na sann ni, n piaka nan marin koo saak kan baa bina njanlee koo nantaa, nan maa tan saa yet ki saak n baa.”

² Nanne ki Yennu yet Elaija a, ³ “Nyimin nna ki saan yondo po, ki saa bor a mon Kerif kpenbik nba be Joddann mokir yondo po na ni. ⁴ A sii laat nyun leje ki nyu, ki n bia pak kinkaata, ki bi sii baat nan jeet ki teena.”

⁵ Ki Elaija sak Yennu mob, ki saan ki saa be Kerif kpenbik na ni. ⁶ U din nyu leje, ki kinkaata baat nan jeet nan nant ki teeno sanyiok kur, nan daajoouk kur. ⁷ Li poor po, ki nyun na foor, kimaan saak nba ki baa na paak.

Ki jiin Elaija nan Sarefaf doo ni pakook po

⁸ Nanne ki Yennu pak Elaija a, ⁹ “Ii saa Sarefaf, doo nba kpia Sidonn yent na, kii be lej. N pak pakoso lej maa wuu teena jeet.” ¹⁰ Ki Elaija saan Sarefaf. Waa baar lej yoo nba, ki u chet pakook ki u yi daat. Ki u yeto a, “Yabit ki turin nyun.” ¹¹ Pakook na nba saa a wun finn nyun na, ki u bia yeto a, “Ki bia turin jeet waan.”

¹² Ki pakook na jiin a, “N por a Yomdaano Yennu nba fo na nan n ki mok jeet nan waama. Linba ki n mok kur tee yon niipuko, ki li be nman ni, nan olif tiinii kpaliari, n kpasirik ni. N baar nna man yiir daate, ki kun ki saa tont linba tenn man ki teen ki min nan n bik n di. Nanne sii tee ti jejoontik nba ki min nan n bik saa di, njan ji pab kon ki tan kpo.”

13 Ki Elaija yeto a, “A daa te ki li daamiia. Ii kun ki saa teen a jeet, n̄aan sinsinn, a jii yon maŋ waamina ki lo chinchaar ki baar nann ki turin, n̄aan ji teen linba biar na ki fin nan a bik n di. 14 Kimaan Israel teeb Yomdaano Yennu yet a, ‘Yon na kan gbenn yonfaŋmaŋ na ni, koo kpan na kan gbenn kpasirik na ni kaawa, ki min Yennu n tur saaki.’ ”

15 Ki pakook na tun nan Elaija nba wanno na, ki bi kura din laat jeet ki di ki gboot yoo kur. 16 Yon na din ki gbent n̄maŋ na ni, ki kpan na mun bia ki gbent kpasirik na ni, nan Yennu nba din senn moŋsonn bianinba ki tur Elaija, ki u pak pakook maŋ na.

17 Li poor po ki pakook na bija na tan yiar, ki yiaru na pukii nan waa tan kpo. 18 Ki pakook na yet Elaija a, “Yennu niro, bee ki a tun nna ki turimi? A baar nna a fan tiar Yennu n biit poe, ki te ki n bik n kpo-o?”

19 Ki Elaija yeto a, “Jiin bik maŋ ki turin.” Ki Elaija gaar bik na ki doo nanao ditootii paak, ki saa koo nanao diiuk nba ki u be na ni, ki paano gado paak, 20 ki miar Yennu nan kunkosaakar a, “N Yomdaano Yennu, bee ki a tun bontonn na ki tur pakook na? U tee niŋanoe ki goriin, ki a ji kp̄ii u bik na.” 21 Nanne ki Elaija tant u moŋ taar muntaa bik na paak, n̄aan miar Yennu ki yet a, “N Yomdaano Yennu, jiiint bik na manfoor ki koon u ni.” 22 Ki Yennu gbat Elaija miaru, ki bik na piin ki foi, ki jen u manfoor ni.

23 Nanne ki Elaija jii bik na, ki n̄mat sik nanao u naa boor, ki saa yet a, “Gotir, a bik mok manfoor.”

²⁴ Ki pakook na yet a, “Mɔtana n mi nan a tee Yennu nirɔe, ki Yennu set piak nana.”

18

Ki jiin Elaija nan Baal sɔkiniinba po

¹ Yonkoonin na bina nantaa ni, ki Yennu yet Elaija a, “Saant ki wann a mɔɲ kpanbar Ahab, ki n saa tun saak.” ² Ki Elaija fiir ki saan.

Kon maɲ din paar bonchiann, Samaria yent ni. ³ Ki kpanbar Ahab yiin Obadia, wunba tee u naan n̄aak yudaano na. (Obadia din tee wunba waa Yennu fanue. ⁴ Ki Jesebel nba din kpi Yennu sɔkiniinba na, ki Obadia jii sɔkiniinba kobik ki saan namm ki bokitib paabu munlee, ki bɔrib tanfiat ni piinɲmu-ɲmu, ki teemm jeet nan nyun.) ⁵ Ahab din pak Obadia a, “N̄aant ki tin saan ki saa got nyuntona kur boa, nan kpenbis ni, ki laan ti saa la mɔɔt ki tur ti bonkobiti-i. Li pasiar li ji kii kpaa talas ki tin kpi ti bonkobuku.” ⁶ Ki bi kur sak, sɔɔ kur nba saa tɔkin chianu nba, ki bi yaat ki tɔkin jiak jiak.

⁷ Ki Obadia nba saa na, ki u chet Elaija. U din banno ki baa fabin n̄aan boio a, “Chanbaa, fine setiki-i?”

⁸ Ki u jiin a, “Nn, min Elaija-e. Ii saa ki saa pak a chanbaa kpanbar nan n be nna.”

⁹ Ki Obadia jiin a, “N tun bee ki a loon fan kɔɔnin dan ni, ki kpanbar Ahab n kpimi? ¹⁰ A Yomdaano Yennu nba fo na sann ni, n por nan kpanbar na loma digbann kur ni tingbouɲ na kur powa. Tɔɔndaano nba kur yet nan a kaa u doo ni, kpanbar Ahab tuu te ki tɔɔndaano maɲ n pore

nan u ki ban la-a u doo ni. ¹¹ Mɔtana ki a loon man saan yet kpanbar na nan a be nna-a? ¹² Li-i tee ki n yaat ɲaan ki Yennu Seek jiia ki saan nana siaminba ki sɔɔ ki mi, n saa teen nlee? Li-i teen nna, ki n pak Ahab nan a be, ɲaan ki bi loma ki tan ki la-a, u saa kpime. Tiat nan n tee wunba jiantir Yennu fanue, n bisin niwa. ¹³ A ki gbat nan Jesebel nba din kpi Yennu sɔkiniinba na, n din bɔr sɔkiniinba kobik, ki bɔkitib koonn munlee, ki kɔɔmm tanfiat ni piinɲmu-ɲmu, ki teemm jeet nan nyumi-i? ¹⁴ Ki nlee ki a saa pakin a man saan ki yet kpanbar nan a be nnae? U saa kpima.”

¹⁵ Ki Elaija jiin a, “N por Yabint Yennu nba fo, ki n waau na, nan n saa jii n mɔɲ ki wann kpanbar na dinna.”

¹⁶ Ki Obadia saan kpanbar Ahab boor, ki saa wannɔ, ki u fiir ki tookit Elaija. ¹⁷ Ahab nba saa cheto yoo nba, ki u yetɔ a, “Fine na, fin nba baat nan daamii nba kaa gbennu, Israel teeb paak.”

¹⁸ Ki Elaija jiin a, “Min kaa tee wunba baat nan daamii. Fine baat nan daamii, fin nan a baa. A yêen Yennu mɔbe ɲaan jiantir Baal tingbana. ¹⁹ Pakin Israel teeb kur ki bin chetin Kamel kunkonn boor. A bia baar nan Baal sɔkiniinba kobii ɲanna nan piinɲmu na, nan chicherpook Asera sɔkiniinba kobii ɲanna nba ki bat ɲaapoo Jesebel see bi siak po na.”

²⁰ Nanne ki Ahab yiin Israel teeb kur nan Baal sɔkiniinba na, ki bi baar Kamel kunkonn boor. ²¹ Ki Elaija baar niib na boor ki yet a, “Li saa jii-i yoo nlee ki yin dukin ki gann wunba ki i saa jiantɔ? Li-i tee ki Yennu tee Yomdaano, yin

jiantɔ, ɲaan Baal-ie mun bia tee Yomdaanɔ, yin jiantɔ.” ɲaan niib na din ki jiin siari. ²² ɲanne ki Elaija yet a, “Min kɔɔe tee Yennu sɔkiiii nba tenn. ɲaan Baal sɔkiiiiinba tee kobii ɲanna nan piinɲmu. ²³ Baat nan naajai banlee, ki ɲaan Baal sɔkiiiiinba na n jii yeno ki kpi ki pot potɔ ki paan daat paak, ɲaan daa tee muu lenji. N mun saa jii naajaleek na ki teen nna. ²⁴ ɲaant Baal sɔkiiiiinba na n miar bi yenbik Baal, ki man mun miar Yennu. Ki wunba gat ki tun muu, ɲɔɔe tee Yenmɔnu.”

Ki niib na sak nan kunkɔsaakar.

²⁵ ɲanne ki Elaija pak Baal sɔkiiiiinba na a, “Yimm nba yab na, ii sint jii naajak ki kpi, ki miar i yenbik Baal, ɲaan i daa jokit daat na muu.”

²⁶ Ki bi jii naajak nba ki bi turib na, ki kpilii ki ɲammɔ, ki miar Baal tee-e ki tan tuu yonsuuk ni. Bi din hoote ki yeen a, “Baal, turint gatu.” Bi din waae ki lintir maruɲ binbintir nba ki bi maa na, ɲaan bi din ki la gatu.

²⁷ Yonnu nba set yonsuuk yoo nba, ki Elaija piin ki laab ki yeen a, “Ii mei sanpaapowa man. U tee yenbike. Li ki gar u dukii dudukite, koo u tuun toonne, koo u saan sɔnue, koo u gɔɔnte ki yin fiinɔ.” ²⁸ Ki sɔkiiiiinba na miar nan kunkɔpaara, ki ji saa ɲma bi mɔɲ jukii, nan bi maruɲ nba wantib bianɲinba na, ki sɔn tan nyi. ²⁹ Bi din yikin sanpaapo nnae nan yenlekir, ɲaan bi din ki la gatu, siar din ki teen nan waama.

³⁰ ɲanne Elaija yet niib na a, “Baat ki nakinin man.” Ki bi nakinɔ, ki u piin ki ɲamii Yennu maruɲ binbintir nba bet bet na. ³¹ U din jii tana piik nan ɲanlee-e, ki tann kur see booru piik

nan n̄anlee nba tee Jakɔb yaaboona na seenu ni. N̄ɔɔ Jakɔb-e ki Yennu din pak nanɔ a, “A sann sii tee Israel-e.” ³² Elaija din jii tana maɲe ki n̄amm maa maruɲ binbintir ki tur Yennu, ki teen gbeeuk ki lint binbintir na, ki li yarin ki saa kɔɔ nyun nan galonn munna nawa, ³³ ki ji paan daat na binbintir na paak, ki pot naajak na nant buri buri ki paan daat na paak, n̄aan yet a, “Gbeent nyun kunkoa n̄anna, ki kpaar maruɲ nan daat na paak.” Ki bi tun nna. ³⁴ Ki u yet a, “N̄ammit teen nna man.” Ki bi n̄amm pukin. Ki u bia yet a, “Teent ki pukin man.” Ki bi teen pukin, ³⁵ ki nyun na gbee ki lint binbintir na.

³⁶ Ki yenlekir maruɲ yoo baar, ki Elaija saan binbintir na boor ki miar a, “Yennu, fin nba tee Abraham nan Aisak nan Jakɔb Yennu, want a mɔɲ mɔtana nan a set tee Israel teeb Yennu-e, ki n tee a toontunnɔ, ki fine yetin a man tun linba na kur. ³⁷ Turimin gatu. Yennu, turimin gatu, ki niib na n bann nan fin Yennu-e set tee Yennu, ki bia bann nan a jent namm a tiɔɲ boore.”

³⁸ Ki Yennu tun muu, ki li nyii sanpaapo ki sik, ki tan dii maruɲ nant na, nan daat na, nan tana na, ki tiɲ na kab, ki nyun na fɔɔr gbeeuk na ni. ³⁹ Niib na nba la linba na yoo nba, ki bi baa fabin tiɲ ni n̄aan yikin a, “Yennu-e set tee Yennu, Yennu kɔɔe tee Yennu.”

⁴⁰ Ki Elaija tur mɔb a, “Soot Baal sɔkiniinba na man. I daa te nan bi yenɔkɔɔwa tiin paakiti.” Ki niib na soor bi kur; ki Elaija jiib ki saan namm Kisonn mɔkir ni, ki saa kp̄ii bi kur.

Ki jiin yonkoonin na gbennu po

⁴¹ Li poor po ki Elaija pak kpanbar Ahab a, “Ii saa di jeet. N gbat saak fu ki baat.” ⁴² Yoo nba ki Ahab saan a wun di na, ki Elaija doo Kamel kunkonn paak ki saa boon, ki u yur be u duna ni, ⁴³ ki yet u toontunno na a, “Saant ki saa got mokgbenjir po.”

Ki u toontunno na saan ki tan jen ki yet a, “N ki la siar.” Elaija din te ki u saan taar munlore ki saa got. ⁴⁴ Taar munlore ni ki u jen ki yet a, “N la sanpagboujo ki li tee bonbik nna, li gbenju tee nan nisaarik nuu nae, ki do mokgbenjir na paak.”

Ki Elaija bet u toontunno na a, “Saant ki saa pak kpanbar Ahab, a wun koo u taantoruk kii kun, ki saak daa sou sonu ni.”

⁴⁵ Laa yann waan, ki sanpagbanbont piin sanpaak, ki wonpaaruk fukit, ki saak baar. Ki Ahab koo u taantoruk ni ki kun Jesreel. ⁴⁶ Nanne ki Yennu yikoo baar Elaija paak, ki u soor u tiat ki lor siak ni, nnaan chiar ki liit Ahab, ki saa baar Jesreel.

19

Ki jiin linba tun Sainai joo paak na po

¹ Nanne ki kpanbar Ahab wann u njaapoo Jesebel linba kur ki Elaija tun, nan waa kpai tingbann Baal sokiniinba na. ² Ki poo na tur mob ki yet Elaija a, “Li-i tee ki li won tan baar nna yoo ki n ki teena nan faa teen sokiniinba bianjinba na, nann narin yenbis na n faa kpin.” ³ Ki janmaanii soor Elaija, ki u chiar a wun tinn u manfoor, ki jii u toontunno ki saan nana Beerseba doo ni, Juda tij ni.

Elaija din nyik u toontunno na leje, ⁴ njaan somm datunmunn ki koo muuk. U din saa kar tiik maasue ki sun wun kpo. U din miar Yennu ki yet a, “Yennu, li gar n paŋ terika. Nyint n manfoor, kimaan n tee nisaarike nan n yeejamm nba din tee na.”

⁵ U din dooŋ tiik na boore ki goon. Li yoo na ki malaka siu njaan yet a, “Fiit ki di jeet.” ⁶ Ki u got ki la boroboro kunn nan nyun, ki li see nan soor, ki kpia u yur; ki u dii ki nyuu ki njaan dooŋ. ⁷ Ki Yennu malaka na jen ki tan fiino munlee ni, ki yeto a, “Fiit ki di, nna-i kaa, sonu na saa paakawa.” ⁸ Ki Elaija fiir, ki dii ki nyuu; ki jeet na turo paŋ nba ki u saa somm dapiinna, ki saan Sainai jooŋ nba tee Yennu jooŋ na boor. ⁹ Leje ki u din saa koo tanfiok ni ki dooŋ li daar nyiok.

Li nyioko ki Yennu pak nana a, “Elaija, a tuun bee nna na?”

¹⁰ Ki u jiin a, “Yomdaano, Yabint Yennu, yoo kur n jiantir fine, fin kuukoŋe ki n jiantir, njaan Israel teeb na biir molor nba ki a lor namm nawa, ki bit a maruŋ binbinta, ki bia kpia a sokiniinba. Min koo tenn, ki bi bia loon bin kpin.”

¹¹ Ki Yennu yeto a, “Nyimin ki do jooŋ na paak ki saa set n toonn po.” Ki Yennu gar ki baar nan wonpaaruk nba bokit jooŋ ki yeer tana, njaan Yennu din kaa wouŋ na ni. Li poor po ki wouŋ na maak, njaan ki tinjekiruk baar. Yennu bia lek din kaa tinjekiruk na ni. ¹² Tinjekiruk na poor poe ki muu baar, njaan Yennu din kaa muu na ni. Ki muu na poor po ki kunkor lokin soon nna.

¹³ Elaija nba gbat nna maṅ ki u jii u liatir ki dōkin u numpo, ṅaan nyii ki saa set tanfiok na tammōb ni. Ki kunkor na yeto a, “Elaija, a tuun bee nna?”

¹⁴ Ki u jiin a, “Yomdaano, Yabint Yennu, yoo kur n jiantir fine, fin kuukooe ki n jiantir, ṅaan Israel teeb na biir molor nba ki a lor namm nawa, ki bit a maruṅ binbinta, ki bia kp̄ii a sokiniinba. Min kooe tenn, ki bi bia loon bin kp̄in.”

¹⁵ Ki Yennu yeto a, “Nmatir saan Damaskus muuk ni, ki koo doo na ni, ki mōon kpan Hasael yur paak, ki u sii tee Siria teeb kpanbar, ¹⁶ ki mōon kpan Nimsi bija Jehu yur paak, ki u sii tee Israel teeb kpanbar, ki mōon kpan Safat bija Elaisa yur paak, wunba nyii Abel Mehola na, ki u sii tee n sokinii ki gaara. ¹⁷ Nirō nba ṅmiat ki Hasael ki fit kp̄iiu, ṅaan Jehu-e saa kp̄iu, ki wunba ṅmiat ki Jehu ki fit kp̄iiu, ṅann Elaisa-e saa kp̄iu. ¹⁸ ṅaan n nyik niib tusaa ṅanlore Israel tiṅ ni, ki bi sii mōk manfoor. Bi tee binba waan fanu ki ki ban jiant tingbann Baal.”

Ki jiin Elaisa yiinii po

¹⁹ Ki Elaija yaat ki saa la Elaisa ki u dia naajai banlee ki ko tammōnn. Naajai banlee-lee nan naasokit piik nan yenne din gar u tōonn, ki u joont poor ki ko. Ki Elaija liat u liatir ki lann Elaisa. ²⁰ ṅanne ki Elaisa nyik tammōnn na ṅaan chiar wei Elaija, ki yeto a, “ṅaant man chab n naa nan n baa, ṅaan ji weia ki saan.”

Ki Elaija jiin a, “Li ṅan, n kan goorani. Ii ṅmat.”

²¹ Ki Elaisa saan saa kp̄ii u naajai banlee na, ki jii naayokit na, ki joo muu, ki yakin naajai na nant. U din jii nant na ki tur niib nae, ki bi ŋman. Li poor po ki u wei Elaija ki tee u sommtɔɔ.

20

Bianjinba ki Siria teeb nan Samaria teeb faa leeb tɔb

¹ Ki Siria teeb kpanbar Ben-hadad taan u jab, ki digbana piintaa nan ŋanlee batnba nan bi taanii nan taantorit sommɔ, ki bi saan set ki lint Samaria doo ki lek doo na. ² U din tun toomiie, ki bi kɔɔ doo na ni ki pak Israel kpanbar Ahab a, “Kpanbar Ben-hadad loon ³ ki fan jii a salimpeena nan a salimmɔna nan a poob nan a waas nba mɔk paŋ, ki teen u nuu ni.”

⁴ Ki Ahab jiin a, “A pak n chanbaa Ben-hadad nan n saka; wuu yenin, kii biaki yen linba kur ki n mɔk.”

⁵ Li poor po ki kpanbar Ben-hadad ŋamm tun toonii kpanbar Ahab boor ki yetɔ a, “N tura mɔb nan a turin salimmɔna nan salimpeena nan a poob nan a waas. ⁶ Mɔtana see ki n tun saakab ki bin saat a ŋaak, nan a saakab ŋei, ki jii linba kur mɔk nyɔɔt. Wonn nna yooe ki bi saa baar.”

⁷ Ki kpanbar Ahab yiin Israel tingbouŋ na tɔondamm kur ki tan yetib a, “I la nan jɔɔ na loon wun biirite. U tur mɔb nan u loon n poob nan n waas, nan n salimpeena nan salimmɔna, ki n sak.”

⁸ Ki tɔondamm nan niib na jiin a, “Daa gbiin u po, daa saki.”

⁹ Nanne ki Ahab jiin Ben-hadad toonii na a, “Ii pak n chanbaa kpanbar na nan n sak u sinsinn loomm nawa, n̄aan n kan fit sak u joontik loomm na.”

Ki toonii na n̄mat Ben-hadad boor. ¹⁰ Ki Ben-hadad n̄amm ki tumm nan m̄omaleer a, “N saa baar nan jab bonchiannewa ki tan biir a doo na, ki bi sii yab ki fit jii li tangbiina bi nii ni. Mi-i kii tun nna, yenbis n faa kpin.”

¹¹ Ki kpanbar Ahab jiin a, “Ii yet kpanbar Ben-hadad nan t̄ob faar̄o nan barm̄onii tuu faa t̄obewa ki fit faa parbiir, n̄aan li ki tee u tuu faa parbiir kaawa ki tan faa t̄obi.”

¹² Yoo nba ki Ben-hadad gbat Ahab maan na, ki s̄oo n̄oo nan batnba nba tee u sommteeb na kar bi lanbont ni ki nyu daan. Ki u pak u jab a bin teen siir ki saan lek doo mañ. Nanne ki bi fiir bi taajai paak.

¹³ N̄aan s̄oo Yennu s̄okinii poñ saan ki saa wann Ahab nan Yennu yet a u daa tiin jan̄maanii nan Ben-hadad kunk̄onk̄onna nba yab bonchiann na, a u saa te ki Ahab n nyannib dinna, ki Ahab saa bann nan n̄ooe set tee Yennu.

¹⁴ Nanne ki Ahab boi a, “N̄mee saa gar t̄oonn, t̄ob na faanu ni?”

Ki Yennu s̄okinii na jiin a, “Yennu wann nan kunk̄onk̄onpaanii nba be yent saakab nuu ni nae saa liit.”

Ki kpanbar na boi a, “N̄mee sii n̄makitir kunk̄onk̄onna na tīoñu?”

Ki Yennu s̄okinii na jiin a, “Fin.”

¹⁵ Ki kpanbar na yiin kunk̄onk̄onpaanii nba be yent saakab nuu ni na, ki bi kann tee kobii

ɲanlee nan piintaa nan banlee. Li poor po ki u yiin Israel kunkɔnkɔnna na, ki bi kann tee tusaa ɲanlore.

¹⁶ Kɔnn na din piin yonsuuk nie, yoo nba ki kpanbar Ben-hadad nan u sommteeb nba tee batnba piintaa nan banlee na piin dayibu, bi lanbont ni na. ¹⁷ Ki kunkɔnkɔnpanii na gar tɔɔnn. Ki Ben-hadad toonii na jen ki pakɔ nan kunkɔnkɔnna nyii Samaria doo ni ki baat. ¹⁸ Ki u tur mɔb a, “Baa baat a bin faa tɔb koo ki barimie, ɲaan yimm n soorib foot.”

¹⁹ Ki kunkɔnkɔnpanii na gar tɔɔnn, ki Israel kunkɔnkɔnlee na waa, ²⁰ ki sɔɔ kur din kpɔii dataak nba ki u kɔn nano. Ki Siria teeb na chɔar, ki Israel kunkɔnkɔnna na waa nan ninmɔnn, ɲaan ki Ben-hadad jak taamm, ki taanjakira chɔano, ki u chɔar bot. ²¹ Ki kpanbar Ahab wei berib ki saa soor bi taanii nan taantorit ki nyann Siria teeb maɲ, ki tumm bontonn.

²² ɲanne Yennu sɔkinii na saan kpanbar Ahab boor ki yet a, “Ii kun ki saa ɲamm a kunkɔnkɔnna na ki lor subinii lora, kimaan Siria kpanbar na saa ɲamm leka, siɔk nba baat nawa.”

Siria teeb nba ɲamm lek Israel teeb bianɲiba

²³ Ki kpanbar Ben-hadad saakab na yetɔ a, “Israel teeb yenbis na tee kunkona ni yenbise, ɲanne teen ki Israel teeb daan nyann timm, ɲaan li-i tee ki ti kɔn namm paanu ni, ti saa nyanniba. ²⁴ Tɔn, nyint batnba piintaa nan banlee na, ɲaan jii kunkɔnkɔnna tɔndaanlee ki senn bi taar ni. ²⁵ Li poor po, fan yiin kunkɔnkɔnna, ki bi kann-ii yab nan binba daan chɔar na, ki taanii

nan taantorit kann-ii munii tee nna. Ti saa kɔn nan Israel teeb na paanu nie, ki motana ti saa nyanniba.”

Ki kpanbar Ben-hadad sak ki wei baa wannɔ bianjinba na. ²⁶ Siɔk nba tan baar yoo nba, ki u yiin u jab, ki bi somm ki saan Afek doo ni, a bin lek Israel teeb. ²⁷ Ki kpanbar Ahab yiin Israel teeb na ki teemm siir. Ki bi somm ki saan kar paabu munlee, ki took Siria teeb na. Israel teeb na din waar ki naan nan bulobis ŋanlee buunii nae, ŋaan ki Siria teeb na mirib yent na ni.

²⁸ Ŋanne ki Yennu sokinii na saan kpanbar Ahab boor ki yetɔ a, “Yennu yet a, ‘Siria teeb nba pak nan n tee kunkona ni Yennu-e, ŋaan ki ki tee paanu ni yoo na, li paak, n saa tura nyannu ki fan nyann bi kunkɔnkɔnna nba yab na, ki fin nan a niib saa bann nan mine tee Yennu.’ ”

²⁹ Siria teeb nan Israel teeb na din be bi kaanii nie daanjanlore ki gorii leeb. Ki daanjanlore man daar, ki bi piin kɔnn, ki Israel teeb na kpɔi Siria teeb tusaa kobik. ³⁰ Ki binba tenn na chiar ki koo Afek doo ni, ki Afek joonjouk baa ki nyak bi jab tusaa piinlee nan ŋanlore.

Kpanbar Ben-hadad mɔŋ din chiar ki koo doo na nie, ki bɔr ŋasiak nna ni. ³¹ Ŋanne ki u saakab tan koo u boor ki yetɔ a, “Ti gbat nan Israel kpanbara na mɔk ninbatinu. Turint yaak ki tin lia ŋmiit ti turi ni, ki gbab bɔtoot ti sai ni, ki saan Israel kpanbar boor, li ki gar wun chaba, ki fan foori.” ³² Ŋanne ki bi gbab bɔtoot bi sai ni, ki lia ŋmiit bi turi ni, ki saan Ahab boor ki saa yet a, “A daabir Ben-hadad meia a fan nyik u manfoor.”

Ki Ahab jiin a, “U be u manfoor ni-i? Li ñan. U ji tee nan n ninja nae.”

³³ Ben-hadad toonii na din cheje, a bin la nyinn nba ñan. Ki Ahab nba yet a, “Ninja” na, ki bi gaar yiama ki yet a, “Faa yet bianjinba na, Ben-hadad tee a ninjae.”

Nanne ki Ahab yet a, “Baat nano n boor.” Ki Ben-hadad nba baar yoo nba, ki Ahab yiino a wun koo ki kar u boor, taantoruk ni. ³⁴ Ben-hadad din yet a, “N saa jiin doi nba ki n baa din gaar a baa boor na ki tura, ki a saa fit loot kpinkpoun boor, Damaskus doo ni, ki tur a moŋ, nan n baa nba din teen bianjinba Samaria doo ni na.”

Ki Ahab jiin a, “Moosonn nba na nie ki n saa ñaa-a.” Ki u din lor molor nano, ñaan ñaau, ki u yaat.

Bianjinba ki Yennu sokinii pak ki biir Ahab

³⁵ Yennu din yet u sokiniinba yeno a wun yet u loo ki wun faau. Ki u loo na yet. ³⁶ Nanne ki sokinii maŋ yeto a, “Faa yet Yennu mob na paak, yanbor saa soora ki kpia, yoo nba ki a saa seet n boor ki saa na.” Waa seet yoo nba, li taabaak ni ki yanbor cheto ki kpiau.

³⁷ Ki li sokinii bia saan jaloo boor, ki saa yeto a wun faau. Ki joo na faau nan paŋa ki turo daŋ. ³⁸ Ki sokinii na jii tann ki fin u numpo, a bi daa banto, ki saan ki saa see sonu ni, ki guu Israel kpanbar Ahab nba saa gar yoo nba. ³⁹ Kpanbar na nba tan gaar yoo nba, ki sokinii na yiino ki yeto a, “Chanbaa, n bo kon konne tob ni, ki kunkonkonna na baar nan dataak nba ki bi nyanno, ki tan turin, ñaan yetin a, ‘Ii guu joo

na, li-i tee ki u bot, a manfoore saa pa u paak, nnae kaa, a saa pa salimpeena tusaa nantaae.’
⁴⁰ Nnaan n nunii nba tan mɔnn bonlia paak yoo nba, ki joo na chiar bot.”

Ki kpanbar Ahab jiin a, “A ponj bu a mɔnj buuta. Li tee fan gaar li tubdatue.”

⁴¹ Li yoo na ki sɔkinii na pat tann nba boob u numpo na, ki kpanbar na ji bannɔ nan u tee Yennu sɔkiniinba na yenɔe. ⁴² Ki sɔkinii manj ji yet kpanbar na a, “Yennu mɔmaame na; faa nyik joo nba ki n yet maa a kpiu, ki u bot na, a tiɔnj manfoore saa pa li paak, ki a kunkɔnkɔnna bia saa kpo, kimaan baa nyik u kunkɔnkɔnna ki bi chiar na.”

⁴³ Ki kpanbar Ahab nmat kun Samaria nan wutoor nan parbiir.

21

Ki jiin Nabof kpaab po

¹ Jasoo din be ki bi yiu Nabof, ki u tilontii kpaab be Jesreel ki kpia nan kpanbar Ahab njaak.

² Dasiar ki Ahab tan yet Nabof a, “Naant ki man gaar a kpaab na, kimaan li kpia nan n njaake, ki n loon man bur kpint lej. N saa tura tinjanj li paak, koo li-i tee ki a loon, n saa pa-a likirii nba yab.” ³ Ki Nabof jiin a, “N dii kpaab na faar; n yeejamm boore. Yennu ki sak nan man te fan yenti.”

⁴ Ki kpanbar Ahab kun nan wutoor nan parbiir, Nabof nba jiinɔ bianjinba na paak, ki koo door, ki nmant u numm ki tor dikpinn, ki yêr wun fiir ki di jeet. ⁵ Nanne ki u njaapoo Jesebel tan koo

u boor ki boio a, “Bee ki a par mantik biir nna? Bee ki a kan di jeeti?”

⁶ Ki u jiin a, “N lor man daa Nabof kpaab nae, koo li-i tee ki u loon, man turo tinj siar po li paak, njan ki u pakin nan n kan la.”

⁷ Ki Jesebel jiin a, “A tee kpanbar, koo a ki tee? Fiit doonu paak, ii mok parpeenn ki di jeet. N saa gaar Nabof kpaab na ki tura.”

⁸ Li poor po ki u sob gbansiat, ki joont nan Ahab sann, ki jii njo Ahab dintir ki dinn li paak, ki tur toondamm nan saakab nba be Jesreel doo ni. ⁹ U din sob a, “Ii moont moloru daar, ki yiin niib kur, ki kaan Nabof baakir kaanu paak. ¹⁰ Ii lon nibiit banlee ki bin tan pak ki biir Nabof nan u daan por Yennu nan kpanbar na mɔpora. Li poor po, yin jiiu ki nyi nano doo kpin, ki saa jaato tana ki kpiu.”

¹¹ Ki Jesreel doo saakab nan toondamm na tun nan Jesebel nba wannib bianjinba na. ¹² Bi din moont moloru daar, ki taan niib na, ki tur Nabof baakir kaanu. ¹³ Ki nibiit banlee na set paanu ni, ki pak biir Nabof nan u daan por Yennu nan kpanbar Ahab mɔpora. Ki bi jiiu ki nyii nano doo kpin ki saa jaato tana ki kpiiu.

¹⁴ Maan na din baar Jesebel boor a, “Bi kpui Nabof-a.”

¹⁵ Jesebel nba gbat maan na yoo nba, ki u pak Ahab a, “Nabof kpowa. Ton, saant ki saa yent kpaab nba ki u daan yet wun koia na.” ¹⁶ Li yoo na ki Ahab saan kpaab na ni, a wun saa yent.

¹⁷ Nanne ki Yennu pak nan Elaija, wunba tee u sokinii ki nyii Tisbe na a, ¹⁸ “Saant Samaria doo ni, kpanbar Ahab boor. A saa lau Nabof kpaab

ni; u yaa wuu yent kpaab maɲe. ¹⁹ Pakimɔ nan min Yennu yeeno a, 'A kp̄ii joōwa ɲaan bia yaa fan jii u faari-i?' Pakimɔ nan maa yet linba tee nnae: 'Siaminba ki boi lenn Nabof sɔn na, leɲe ki boi mun bia saa lenn a sɔn.' "

²⁰ Ahab nba la Elaija yoo nba ki u yet a, "N dataak, a wei baarima-a?"

Ki Elaija jii a, "Nn. Fin kpan nyinn a mɔɲ ki tuun linba bi Yennu boor koōe. ²¹ Li paak Yennu yet a, 'N saa baar nan biak a paak. N saa boona, ki boon bonjak nba kur nyii a ɲaak ni, naasimm nan subirteeb kur. ²² A ɲaak tan sii tee nan kpanbar Jeroboam nba tee Nebat bija ɲaak nae, ki bia tee nan kpanbar Baasa nba tee Ahija bija ɲaak na, kimaan faa koon Israel teeb biit ni na, a donn n wutoora.' ²³ Ki jii Jesebel po mun, Yennu yet a boie saa ɲman u gbanant, Jesreel doo ni. ²⁴ I nirɔ nba kur kpo doo ni, boie saa ɲman u gbanant, ki wunba kpo muuk ni, juut n diu."

²⁵ (Soō din kaa ki nyinn u mɔɲ ki tun biit Yennu toonn nan Ahab na, ɲaan u ɲaapoo Jesebel-e din te ki u tun biit maɲ. ²⁶ U din tun bonbilankant ki jiantir tingbana, nan Amor teeb nba din tuun na, ɲamm Amor teeb nba ki Yennu din ber nyinnib, yoo nba ki Israel teeb din nyarii ki baat na.)

²⁷ Elaija nba pak gbenn yoo nba, ki Ahab pat u liant ki liat, ɲaan lia bɔtoot liant. U din lor mɔbe, ki doo nan bɔtoot liant na soon nna nan parbiir.

²⁸ Ki Yennu yet u sokinii Elaija a, ²⁹ "A la Ahab nba sikin u mɔɲ bianɲinba ki turima-a? Waa tun nna na, n kan baar nan biak na u paak, yoo nba ki u daa be u manfoor ni. Li tan sii tee u bija

manfoor niewa ki n saa baar nan biak maŋ u ŋaateeb paak.”

22

Biaŋinba ki Yennu sokinii Mikaya kpaan nan Ahab

(2 Barkperii 18.2-27)

¹ Manu din be Siria teeb nan Israel teeb sinsuuk ni, bina ŋanlee nba wei na, ² ŋaan binn nba wei ŋantaa na ni, ki Juda kpanbar Jehosafat saan ki foont Israel kpanbar Ahab.

³ Ki Israel kpanbar Ahab boi u saakab a, “Bee ki ti ki tun siar ki gaar Ramof nba be Gilead yent ni na Siria kpanbar boori? Li tee ti yente.” ⁴ ŋanne Ahab boi Jehosafat a, “A saa chianin ki man saan wor Ramof-aa?”

Ki Jehosafat jiin a, “Yoo nba kur ki a teen siir, n mun teen siira, min nan n kunkonkonna nan n taanjakira. ⁵ ŋaan ŋaant ki tin boi Yennu sinsinna.”

⁶ Li yoo na ki Ahab tun yiin yenbis sokiniinba, ki bi tee nan kobii ŋanna nawa, ki tan boib a, “N saan wor Ramof amii n daa saa?”

Ki bi jiin a, “Saant ki saa worir, Yomdaano saa tura nyannuwa.”

⁷ ŋaan ki Jehosafat boi a, “Sokinii soo ji kaa ki ti saa fit te wun boi Yennu ki turiti-i.”

⁸ Ki Ahab jiin a, “Yenokoo biar, ŋooe tee Mikaya, ki tee Imla bija, ŋaan n namoe, kimaan u ki mi sokin barŋanii ki jiin n po; u yoo sokint bonbiire ki jiin n po.”

Ki Jehosafat jiin a, “A daa yeen nna.”

⁹ Njanne ki Ahab yiin u njaatoontunna saakoo, ki tumo a wun saan yiin Mikaya ki baar nanyan.

¹⁰ Ki kpanbara banlee manj lia bi naan liant ki kar bi gbant paak, jarik ni, doo na nanyer po, ki kpia Samaria doo manj tammob, ki yenbis sokiniinba na be len, ki sokint maan bi toonn.

¹¹ Ki sokiniinba manj yeno, wunba sann tee Sedekaya, ki u baa tee Kenaana na, din jii kut ki nan yina ki yet Ahab a, "Yennu nba pak linbae na: A saa jii nae ki kon nan Siria teeb na ki biirib chain chain." ¹² Ki sokiniinba na kur mun bia yet nna, a wuu somm kii took Ramof po, ki u saa nyannira, a Yennu saa turo nyannuwa.

¹³ Naan soo toontunna saakoo nba saan a wun saa yiin Mikaya na ponj saa yeto a, "Sokiniinba kur pak linba njane ki jiin kpanbar na po, li njan ki fan mun tun nna."

¹⁴ Naan ki Mikaya jiin a, "N por Yennu nba fo na sann ni nan linba ki u wannin kooe ki n saa pak."

¹⁵ Waa dokit kpanbar Ahab paak yoo nba, ki kpanbar na boio a, "Mikaya, min nan kpanbar Jehosafat n saan wor Ramof amii ti daa saa?"

Ki Mikaya jiin a, "Saant ki wor. A saa nyanna. Yennu saa tura nyannuwa."

¹⁶ Ki Ahab yet a, "Li-i tee ki a piak nanin Yennu sann ni, fan pak barmonii. Taar munjaae ki n saa paka linba na?"

¹⁷ Ki Mikaya jiin a, "N la Israel kunkonkonna lin kunkona paak, ki tee nan pei nba ki mok pekpaarik na, ki Yennu yet a, 'Jab na ki mok

toondaano. Naant ki bin kun nan parmaasir.’ ”

¹⁸ Ki Ahab yet Jehosafat a, “N ki paka nan u ki ban pak siar ki li tee bonjann ki jiin n po-o? U yoo piak bonbiire ki jiint n po.”

¹⁹ Ki Mikaya namii yeen a, “Ton, gbiintir linba ki Yennu piak. N la ki Yennu kar u binbintir paak Yendoun ni, ki u malakanba see u boor ni. ²⁰ Ki Yennu boi a, ‘Nmee saa saan ki kpann Ahab ki wun saan Ramof, ki bin saa kpiu?’ Ki malakanba na yemm tuu bikin yenn, ki leeb n mun bikin leer, ²¹ nan seek nba tan baar ki yet Yennu a, ‘Min saa kpannoowa.’ ²² Ki Yennu boio a, ‘A saa kpanno nlee?’ Ki seek na jiin a, ‘N saa saane ki te Ahab yenbis sokiniinba na kur n faar faak.’ Ki Yennu yet a, ‘Li saa ki saa kpanno. A saa nyanna.’ ”

²³ Li yoo na ki Mikaya namm pak a, “Linba tume na. Yennu te ki a yenbis sokiniinba na faare ki tura. Naan u moŋ narin senn nan biirue saa baar.”

²⁴ Li yoo na ki sokinii Sedekaya saan Mikaya boor ki saa pebo, naan boio a, “Nlee yooe ki Yennu Seek nyii n boor ki baar tan pak nanani?”

²⁵ Ki Mikaya yeto a, “A tan saa bannir, yoo nba ki a gar lanpoor po diiuk na ni a fan bor nae.”

²⁶ Ki kpanbar Ahab tur u saakayeno mob a, “Soot Mikaya ki saan nano Amonn boor, wunba tee doo yudaano na, nan n bija Joas boor. ²⁷ A betib ki bin koono dansarik kii teeno jarpeenn nan nyun kuukoo nan yoo nba ki n tan saa jen nan laafia.”

²⁸ Ki Mikaya jiin a, “Li-i tee ki a jen nan laafia, nann narin li wann nan Yennu ki pak nanime

na,” ki bia yet a, “Soo kur n gbiint linba ki n piak na.”

*Ki jün Ahab kuun po
(2 Barkperii 18.28-34)*

²⁹ Tɔn, ki Israel kpanbar Ahab nan Juda kpanbar Jehosafat saan a bin lek Ramof nba be Gilead yent ni na. ³⁰ Njaan soo Israel kpanbar Ahab pon yet Jehosafat a, “Taa saa tob na, n saa lia tayanae, njaan fin n lia naan liant.” Ki Israel kpanbar man lia tayana ki saan tob.

³¹ Njaan soo Siria kpanbar na don tur u taantorit nmakit-teeb saakab nba tee piintaa nan banlee na mob nan bi daa loon soo bin kpi, see Israel kpanbar na kuukoo. ³² Baa la kpanbar Jehosafat yoo nba, ki bi kur mi a nɔɔe tee Israel kpanbar na, ki bi nmant a bin lekɔ, njaan waa yikin yoo nba, ³³ ki bi bann nan nɔɔ kaa tee Israel kpanbar na, ki ji nyikɔ, ³⁴ ki taan soo Siria kunkonkonna man yeno yek peenu, ki li soor kpanbar Ahab man tobliatir nba tee kut na tintaamboor, ki gar soor u par paak, ki u mo nan wunba nmakitir u taantoruk na a, “N la danja. Nmantir ki nyi tob na ni.”

³⁵ Yoo nba ki tob nunii mon na, ki Ahab ji kar deen taantoruk na ni, ki took Siria teeb na. Waa la dan na, ki son nyii ki wakin ki lint toruk na tin po, ki daajoouk tan baar ki u kpo. ³⁶ Yonnu nba tan siik naanunmonn yoo nba, ki momaan lint Israel kunkonkonna kur boor a, “Joo kur n nmat kun u yent ni nan u doo ni.”

³⁷ Nna bannue ki kpanbar Ahab din kpo, ki bi jii u gbanant ki saan nann Samaria, ki saa

pii. ³⁸ Bi din saan nan u taantoruk na ki saa wuur Samaria nyundoɔkar nie, siaminba ki bonchonchona wuur na, ki bɔi lenn u sɔn, nan Yennu nba daan yet bianinba na.

³⁹ Linba kur pukin ki kpanbar Ahab tun, nan waa din jii loobnyana ki faɲ u naan ɲaak na, nan doi nba ki u maa kur, li sɔb ki be Israel kpanbara barkperii gbant ni. ⁴⁰ U kuun poor po ki u bija Ahasia gaar u naan na.

*Ki jiin Juda kpanbar Jehosafat po
(2 Barkperii 20.31–21.1)*

⁴¹ Kpanbar Ahab naan bina ɲanna nie ki Asa bija Jehosafat dii Juda naan, ⁴² ki sɔɔ ki u daa tee bina piintaa nan ɲanɲmu, ki kar Jerusalem bina piinlee nan ɲanɲmu. U naa sann din tee Asuba ki tee Sili bipoo. ⁴³ U din tee nan u baa Asa nba din tee bianinba nae, ki tun linba ɲan Yennu tɔɔnn; ɲaan ki yeer patmannboa, ki niib na ɲamii mann maruɲ ki jokin bonnunubit lenj. ⁴⁴ Jehosafat din soor Israel kpanbar yɔɔs.

⁴⁵ Linba kur pukin ki Jehosafat din tun, laa tee u partoonn nan tɔb faanu, li sɔb ki be Juda kpanbara barkperii gbant ni. ⁴⁶ U din ber jab nan poob nba tee bonchonchona ki tuun pata binbinta paak ki poɲ din be u baa Asa naan yoowa na.

⁴⁷ Edom tiɲ din ki mɔk kpanbari; Juda kpanbare din nyinn u taatar ki u dia Edom tiɲ.

⁴⁸ Kpanbar Jehosafat din kpeer ɲarinte, a bii saa Ofir tiɲ ni, kii jikit salima, ɲaan bi ɲarint maɲ din biire mɔkgbenir ni, Esion-geber boor, ki gbar saanu. ⁴⁹ Ki Israel kpanbar Ahasia loon ki u

jab nan Jehosafat jab-ii lakin kii tuun nan narint na, naan ki Jehosafat ki saki.

⁵⁰ Jehosafat din tan kpo, ki bi piiu kpanbara kaat ni, Defid doo ni. Ki u bija Jehoram gaar u naan na.

Ki jiin Israel kpanbar Ahasia po

⁵¹ Juda kpanbar Jehosafat naan bina piik nan narint nie, ki Ahab bija Ahasia dii Israel naan, ki kar Samaria bina narint. ⁵² U din tun ki biir Yennu, ki wei u baa Ahab taaboot, nan u naa Jesebel taaboot, nan kpanbar Jeroboam nba din koon Israel teeb toonbiit ni na taaboot, ⁵³ ki din waa tingbann nba ki bi yiu Baal na ki jiantiro, ki donn Israel teeb Yomdaano Yennu wutoor, nan u baa nba din teen bianjinba na.

lxxxv

Yennu Gbouj Moor
Bimoba: Yennu Gbouj Moor Bible

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bimoba

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

00d89ba0-4677-52d9-9bc5-aa3d7c5c966d